

11/589

CĂLĂUZA BIBLIOTECARULUI

7

1 9 6 1

CUPRINSUL

INTIMPINĂM ZIUA DE 23 AUGUST

Să organizăm manifestări culturale variate și bogate în conținut	1
Indicații bibliografice	3
Vă prezentăm : Al. I. Ghilia. Ieșirea din apocalips. (Fragmentele dramatizate.)	5

PE TEME ȘTIINȚIFICE

Cucerirea Cosmosului. (Concurs ghicitoare)	9
--	---

BIBLIOTECI SINDICALE

A. GEORGESCU : Prin cîteva biblioteci din Maramureș	13
---	----

FOILETONUL NOSTRU

A. GRAUR : Răsfoind un registru de procese verbale	16
--	----

FRUNTAȘII NOȘTRI

În concursul bienal pe anul 1960	19
--	----

MAI APROAPE DE VIAȚA

C. OLTEANU : Documentarea tehnică în sprijinul ridicării calității produselor	23
---	----

Fișierul pe profesii	25
--------------------------------	----

L. MOSCOVICI : Unele probleme ale muncii Bibliotecii regionale Iași cu publicațiile regionale	25
---	----

M. SZABO : Pregătirea politico-ideologică a bibliotecarilor din raionul Reghin	28
--	----

COPIIUL ȘI CARTEA

V. CRĂCIUN : O nouă rubrică	30
---------------------------------------	----

BIBLIOTECI ȘCOLARE

M. GAVRILESCU : Îndrumarea lecturii extrașcolare a elevilor	32
---	----

A. BALTEȘ : Din activitatea bibliotecii școlii medii „Mihail Sadoveanu” din București	32
---	----

V. ARSUREANU : În sprijinul procesului de învățămînt	34
--	----

MARILE ANIVERSĂRI CULTURALE ALE ANULUI 1961

V. STREINU : Abu Bekr Ibn Tufeil	36
--	----

PROBLEME ÎN DISCUȚIE : ACTIVITATEA BIBLIOTECILOR DE CASĂ

D. MIHAILESCU : Bibliotecile de casă din orașul Brașov	37
--	----

MIC DICȚIONAR DE BIBLIOLOGIE

E. IOSIPESCU : Tipuri de cataloage în biblioteci	39
--	----

LUCRĂRI DE SPECIALITATE

V. CANDEA : E. I. Șamurin. Eseuri despre istoria clasificării de bibliotecă și bibliografie	42
---	----

NE SCRUI CITITORII	44
------------------------------	----

CALENDAR	47
--------------------	----

VA RECOMANDAM	
Știri	coperta III-a

CĂLĂUZA BIBLIOTECARULUI

ANUL XIV • Nr. 7
IULIE 1961

PUBLICAȚIE A MINISTERULUI ÎNVĂȚĂMÎNTULUI ȘI CULTURII

Redacția : str. C. Mille, 5-7, București -- Tele

În întâmpinarea zilei de **23 AUGUST**

SĂ ORGANIZĂM MANIFESTĂRI CULTURALE VARIATE ȘI BOGATE ÎN CONȚINUT

Se apropie ziua de 23 August — cea mai mare sărbătoare națională a poporului român. „*Insurecția armată victorioasă din august 1944* — arată tovarășul Gheorghe Gheorghiu-Dej în raportul prezentat la adunarea festivă organizată cu prilejul aniversării a 40 de ani de la crearea P.C.R. — *a deschis o eră nouă în istoria poporului român, a însemnat începutul revoluției populare, care a schimbat din temelii viața țării*”.

Ziua de 23 August, ziua eliberării de sub jugul fascismului, a devenit o sărbătoare a fiecăruia dintre noi, un eveniment important, solemn și firesc în același timp, înțipinat prin pregătiri deosebite, prin eforturi sporite în producție.

*E zi cu roșu însemnată
August al nostru două-ș-trei
Din anul patru zeci și patru
E zi de slavă și temeii.*

(Mihai Beniuc)

În versuri măiestrite, în imnuri de slavă, în numeroase pagini literare străbătute de patosul marilor înfăptuiri ale regimului democrat-popular, poezii, artiștii și prozatorii noștri evocă lupta eroică a clasei muncitoare în fruntea întregului popor, sub conducerea partidului, pentru eliberarea de sub jugul fascismului, pentru cucerirea și întărirea puterii populare, pentru construirea socialismului. Scriitorii de diferite virste — de la cei consacrați pînă la tinerele condeie — manifestîndu-și devotamentul pentru idealurile și acțiunea practică a poporului, cinstesc în scrierile lor amintirea grandioaselor lupte purtate în vremurile de ilegalitate de către comuniști, a căror abnegație

și spirit de sacrificiu vor fi totdeauna pildă pentru întărirea victoriilor socialismului,

În ultimii ani au fost create lucrări de diverse proporții și genuri, de la piese de teatru, romane, filme, oratorii pînă la poezii și cintece de masă, avînd ca subiect actul de la 23 august, împrejurările apropiate ori îndepărtate care l-au înlesnit, urmările sale revoluționare. Numeroase opere literare și artistice, inspirate de profundele prefaceri înnoitoare petrecute după 23 august 1944, consemnează în mod creator istoricele succese ale poporului în anii puterii populare, aduc pe prim plan în literatura noastră realist-socialistă tipul oamenilor noi, constructorii conștiinței ai socialismului.

Totodată a crescut considerabil receptivitatea cititorilor pentru literatura nouă, discernămintul lor față de realizarea artistică a operelor literare. O abundentă producție literară este citită de un număr considerabil de cititori. Numai bibliotecile publice de stat și sindicale au înseris în anul 1960 peste 5 milioane cititori.

Formarea cititorului, educarea lui, îndrumarea lui, toate acestea fac parte din marea operă de construire a socialismului în care — alături de toate forțele creatoare ale țării sînt angajați și bibliotecarii. În întâmpinarea marii sărbători de la 23 August ei își intensifică activitatea de popularizare a literaturii social-politice, a succeselor literaturii noi, de răspîndire în mase tot mai largi de oameni ai muncii a operelor literare închinată marelui eveniment al Eliberării. În întreaga lor activitate bibliotecarii acordă un loc important popularizării *Raportului prezentat de tovarășul Gh. Gheorghiu-Dej la*

adunarea festivă organizată cu prilejul aniversării a 40 de ani de la crearea P.C.R. Avînd în continuare ca obiectiv principal al activității lor sprijinirea oamenilor muncii în lupta pentru consolidarea și dezvoltarea succeselor construcției socialiste la orașe și sate, bibliotecile vor acorda totodată o atenție deosebită ridicării nivelului muncii cultural-educative.

Ținînd seama de exigențele crescînde ale cititorilor, bibliotecarul va folosi spiritul său inovator pentru a-și desfășura activitatea la un nivel cit mai ridicat, utilizînd în acest scop cele mai variate mijloace și forme. Asta nu înseamnă însă a alerga numai după metode noi, neexperimentate pînă acum, a neglija sau a exclude pe cele verificate cu succes în practică. Experiența acumulată de cei mai buni bibliotecari în organizarea muncii de masă este un bun cîștigat și care trebuie pe deplin fructificat; ea ne dovedește că asigurarea succesului este condiționată de temeinica pregătire a acțiunilor.

Să ne referim mai întîi la expoziții, panouri, vitrine — forme de popularizare a cărții cunoscute de toți bibliotecarii — prin care cititorii iau cunoștință de noutățile social-politice, literare, artistice, științifice și tehnice. Alegerea subiectului, întocmirea tematicii, stabilirea titlului fiecărei secțiuni (la expoziții), prezentarea grafică, expunerea materialului ilustrativ și a cărților ce urmează a fi popularizate — iată doar cîteva din problemele ce stau în fața bibliotecarului atunci cînd își propune să organizeze astfel de acțiuni. Bibliotecarii au primit în ultimii ani unele tematici întocmite de Biblioteca Centrală de Stat, de bibliotecile regionale, raionale sau publicate în revista „Călușa bibliotecarului”. Pentru organizarea unor expoziții, panouri sau vitrine, avînd ca subiect *Cea de a 17-a aniversare a zilei eliberării*, aceste materiale vor fi completate și actualizate. În organizarea unor astfel de acțiuni — fie pe baza unor tematici redactate pe plan local, fie pe baza acelor primite — bibliotecarii își pot afirma spiritul inovator atît prin prezentarea ar-

tistică și mai ales prin îmbogățirea conținutului tematicii, prin completarea exponatelor cu unele lucrări care se găsesc în bibliotecă, cu materiale publicate pe plan local și care oglindesc realizările obținute de oamenii muncii din regiunea, raionul sau comuna respectivă.

În munca culturală de masă sînt folosite într-o proporție din ce în ce mai mare asemenea manifestări cum sînt: serile de întrebări și răspunsuri, matineele și serile literare, consfăturile cu cititorii, recenzii, prezentările bibliografice. Cu prilejul acestor manifestări se va face o largă popularizare a documentelor de partid și în mod special a lucrărilor social-politice care tratează despre pregătirea, deslășurarea și urmările revoluționare ale insurecției armate de la 23 august 1944, Organizarea și realizarea unor astfel de manifestări în întîmpinarea și cu prilejul marii sărbători naționale, vor contribui totodată la popularizarea operelor literare și artistice care oglindesc lupta clasei muncitoare sub conducerea partidului, înainte și după 23 august 1944. Tot mai multe biblioteci folosesc în organizarea acestor acțiuni sprijinul prețios al unor cititori pasionați, care se prezintă în fața auditoriului, fie în calitate de autori, fie ca interpreți ai manifestărilor de masă. Varietatea tematică și conținutul bogat de idei, exprimate printr-o prezentare artistică corespunzătoare pot satisface exigențele celor mai pretențioși cititori și fac ca manifestările de masă să aibă totodată un puternic rol educativ. În acest sens, conjugarea activității bibliotecilor cu cea a casei raionale de cultură, a cenaclurilor literare, a cluburilor și căminelor culturale s-a dovedit a fi deosebit de utilă. Bibliotecarii pot primi un sprijin prețios atît în ceea ce privește redactarea textelor pentru organizarea manifestărilor de masă cit și în prezentarea lor artistică.

Acest lucru este cu atît mai util cu cît în ultimul timp a început să se afirme cu tărie interesul cititorilor pentru manifestări de masă mai pretențioase din punct de vedere al realizării artistice, cum sînt: procesele-

literare, dramatizarea unor fragmente din opere literare, călătorii pe hartă. Inițiativa Bibliotecii Centrale de Stat de a redacta scenariul unui proces literar după romanul *Setea* de Titus Popovici (în anul 1959) și de curând altul după romanul *Destin* de Aurel Mihale a răspuns la cererea multor bibliotecari, dornici de a realiza un astfel de gen de manifestare de masă, apreciată de spectatori. Organizarea pe baza acestor materiale a proceselor literare va trezi interesul cititorilor pentru lectura cărților respective, făcându-i totodată să participe la o manifestare cultural-educativă interesantă. Punerea în scenă implică desigur o serie de probleme de regie și interpretare artistică a căror rezolvare presupune spirit de inițiativă și perseverență din partea bibliotecarilor. Eforturile lor vor fi însă încununete de succes dacă vor mobiliza în această acțiune pe cei mai buni artiști amatori.

Organizând procesul literar, bibliotecarul va trebui să antreneze cât mai mulți cititori, care să-și exprime părerea asupra conținutului cărții.

În unele raioane s-a extins practica unei forme relativ noi de manifestare culturală: dramatizarea unor fragmente din opere literare. Apropiată ca gen de seară literară, această acțiune antrenează numeroși interpreți, stârnește interesul spectatorilor pentru cartea respectivă, stimulează dorința lor de

a cunoaște îndeaproape opera autorului. Desigur și în acest caz, alegerea fragmentelor, dramatizarea, interpretarea artistică — reprezintă tot atâtea probleme a căror rezolvare depinde de discernământul și capacitatea organizatorică a bibliotecarului, de sprijinul ce-l primește din partea celorlalți factori culturali. Toate acestea condiționează reușita acțiunii, conținutul ei, caracterul ei cultural-educativ.

Prezentind în fața spectatorilor fragmente literare din operele mai multor scriitori, călătoria pe hartă — un alt gen de manifestare de masă care capătă o tot mai largă extindere — popularizează frumusețile patriei, realizările obținute de poporul nostru în anii construcției socialiste, perspectivele luminoase ce se deschid în fața patriei noastre prin desăvârșirea construcției socialismului și trecerea la comunism.

Folosirea multilaterală a tuturor acestor forme de popularizare a operelor literare inspirate de lupta eroică a clasei muncitoare contribuie la formarea cititorului, la educarea lui comunistă. Fără a neglija lucrările literare publicate în anii anteriori și care au fost citite de numeroși cititori, este deosebit de important ca în organizarea manifestărilor de masă cu prilejul zilei de 23 August să se pună un accent deosebit pe popularizarea ultimelor producții literare.

INDICAȚII BIBLIOGRAFICE

LITERATURĂ BELETRISTICĂ

BARBU, EUGEN. *Tereza*. Nuvele. Buc., Editura pentru literatură, 1961. 338 p. (Biblioteca pentru toți).

CAMILAR, EUSEBIU. *Negura*. Ediție revăzută. Buc., E.S.P.L.A., 1961. 470 p. (Biblioteca pentru toți).

CONSTANTIN, TH. *Se destramă noaptea*. Buc., E.S.P.L.A., 1960. 376 p.

DRAGOMIR, MIHU. *Întoarcerea armelor*. Buc., Editura tineretului, 1959. 64 p.

GHLIA, AL. I. *Ieșirea din apocalips*. Buc., Editura tineretului, 1960. 176 p.

LEU, CORNELIU. *Singele și apa*. Buc., E.S.P.L.A., 1959. 136 p.

MIHALACHE, MARIN. *Zborul șoimului*. Buc., Editura tineretului, 1959. 316 p.

MUREȘANU, R. *Amiezele veacului*. Versuri. Buc., Editura tineretului, 1961. 92 p.

Pe drumul victoriei. Povestiri din războiul antihitlerist. Buc., Editura militară, 1961. 464 p.

Pe viață și pe moarte. Buc., Editura militară, 1960. 352 p.

POP, SIMION. *Afișe de bal*. Nuvele. Buc., E.S.P.L.A., 1961. 208 p.

PREDĂ, MARIN. *Întilnirea din pământuri*. Buc., Editura tineretului, 1960. 400 p.

PARASCHIVESCU, MIRON RADU. *Declarația patetică*. Poeme. Buc., Editura tineretului, 1960. 88 p.

ZILE DE LUPTĂ. *Nuvele și povestiri.* Buc., Editura tineretului, 1961. 136 p.

ZINCĂ, HARALAMB. *Dintre sute de catherine.* Roman. Buc., Editura pentru literatură, 1961. 320 p.

MATERIALE METODICE

BAȘTA, ZOE. *Sub steagul partidului spre noi victorii.* (Indicații metodice și bibliografice pentru organizarea unei expoziții de cărți social-politice). In: Căluza bibliotecarului, XIV (1961), 4 (apr.), p. 9—18.

Expoziția poate fi organizată începând cu secțiunea a II-a, inscripția a II-a, p. 13. Bibliografia va fi completată cu Raportul expus de tovarășul Gh. Gheorghiu-Dej la adunarea festivă organizată cu prilejul aniversării a 40 de ani de la crearea P.C.R.

Destin. Proces literar după romanul cu același titlu de Aurel Mihale. Buc., Editat de B.C.S., 1961, 36 p.

Scenariul înfățișează lupta comuniștilor și a tuturor oamenilor cinștiți de la gospodăria agricolă de stat „Trestiana” pentru creșterea și dezvoltarea gospodăriei, pentru demascarea dușmanilor construcției noastre socialiste.

GAFIȚA, VINICIU. *Zilele lui August.* Seară literară. In: Căluza bibliotecarului, XIII (1960), 8 (aug.), p. 6—11.

In frunte comuniștii. Chipul comuniștilor oglindit în literatura noastră. Seară literară. In: In întimpinarea celui de-al III-lea Congres al P.M.R. Materiale metodice pentru bibliotecari, Buc., Editat de B.C.S., 1960.

Materialul cuprinde selecțiuni de versuri și proză din lucrările unor scriitori, care înfățișează lupta comuniștilor în fruntea întregului popor împotriva regimului burghezo-moșieresc, pentru libertate și socialism.

Bibliotecarii vor completa lucrarea cu o prezentare în care să evocă însemnătatea pentru poporul nostru a victoriei insurecției armate de la 23 august 1944 condusă de

Partidul Comunist din România. Totodată pot fi incluse selecțiuni din ultimele lucrări literare ale unor scriitori.

NOVICOV, MIHAI. *Pagini din lupta clasei muncitoare oglindită în literatură.* Seară literară. Partea II-a. In: Căluza bibliotecarului, XIV (1961), 3 (mart.), p. 2—8.

Pagini din literatura noastră despre viața copiilor în trecut și azi. Buc., Editat de B.C.S., 1961, 18 p.

Bibliografie adnotată, care cuprinde opere beletristice ale scriitorilor noștri clasici și contemporani privind viața grea a copiilor în trecut și lucrări în care este oglindită grija deosebită manifestată de partidul nostru pentru a oferi tinerei generații o copilărie fericită, un viitor luminos.

Ținând seama de deosebirile de vîrstă ale copiilor, bibliotecarii vor organiza lecturi în colectiv, seri literare, expoziții, seri de întrebări și răspunsuri.

Se schimbă fața țării. Călătorie pe hartă. Buc., Editat de B.C.S., 1961, 52 p.

Lucrarea popularizează marile realizări ale poporului nostru, care, călăuzit de partid, luptă pentru desăvîrșirea construcției socialiste în Republica Populară Romînă. Călătoria pe hartă evocă cu ajutorul unor texte literare priveliștea nouă a patriei noastre.

Indicațiile metodice care preced textul materialului sînt deosebit de utile pentru bibliotecari.

ZALIS, H. *Pagini din lupta clasei muncitoare oglindită în literatură.* Seară literară. Partea a I-a. In: Căluza bibliotecarului, XIV (1961), 3 (mart.), p. 6—9.

★

Căluza bibliotecarului publică în acest număr un material pentru organizarea unei seri literare: dramatizarea unor fragmente din romanul *Leșirea din apocalips* de Al. I. Ghilia. Seara literară va cuprinde: o scurtă prezentare a autorului, prezentarea romanului, interpretarea scenariului.

VĂ PREZENTĂM:

AL. I. GHILIA: IEȘIREA DIN APOCALIPS

Tinărul scriitor Alecu Ivan Ghilia s-a născut în satul Ghilia de lângă Dorohoi. Pasionat de pictură, urmează Institutul de Artă Plastică pe care-l absolvă, începându-și totodată cariera literară cu versuri publicate în presa ieșană. Cele două pasiuni ale vieții scriitorului — pictura și poezia — se oglindesc cu putere în măiestria cu care și-a scris mai târziu romanele ample, profund veridice.

Povestitor talentat — și încă un povestitor moldovean căruia îi place vorba domoală și plină de miez — Alecu Ivan Ghilia descrie nu numai frumusețea locurilor natale, viața oamenilor umili în mijlocul cărora a trăit (autorul provine dintr-o familie de țărani săraci), ci și marile teme ale contemporaneității reflectate cu vigoare atît în reportajele citate în romanele sale.

În volumul de reportaje *Cîntec de drumetie*, editat în 1958, scriitorul oferă minunate pagini picturale în descrierea frumosului peisaj al patriei: poteci singuratece ce se pierd în depărtare, șerpuiind printre finețe înflorite sub umbra tremurătoare a sălcilor. Tot în aceste pagini trăiește și poetul încântat de farmecul cîmpiilor Moldovei scăldate în soare și cu miros de pelin și ziaristul pasionat de realizările regimului de democrație populară, prin descrierea Uzinei textile „Moldova” din Botoșani și romancierul care sesizează cu vioiciune noul, intruchipat în comuniștii care luptă în fruntea maselor pentru victoria socialismului.

Romanul *Cuscii*, apărut tot în anul 1958, oglindește aspecte din viața satului moldovean în plină transformare socialistă. Fondul romanului este un elogiu adus frumuseții morale a oamenilor simpli și o critică ascuțită a individualismului burghez.

După ce a publicat încă un volum de reportaje *Scrisori din Bărăgan*, Alecu Ivan Ghilia a scris romanul *ieșirea din apocalips*, închinat evenimentelor istorice din preajma zilei de 23 august 1944. (Prezentarea romanului se găsește în *Călușa bibliotecarului*, XIV (1961), 3 (mart.), p. 48—49).

IEȘIREA DIN APOCALIPS FRAGMENTE DRAMATIZATE

PREZENTATORUL: Acum, după ce ați ascultat scurta expunere a conținutului romanului *ieșirea din apocalips*, vă înfățișăm câteva fragmente — sub forma unui mic scenariu — care departe de a epuiza subiectul romanului, constituie un îndemn la lectură a acestei cărți de către cititorii bibliotecii noastre.

SCENA I-a

Tabloul I

(Interiorul unei case țărănești. O masă, alături un pat în care se află întins Gheorghe, un tinăr de 24 ani, rănit la cap. Ioana, o fată de 19 ani, îi spală rana).

GHEORGHE (gemind): De ce?

IOANA (pipăindu-i fruntea): Te doare?

GHEORGHE: Puțin. Cum te cheamă?

IOANA: Ioana. (După ce se apleacă într-o parte, ia o cană cu apă de pe masă și-i toarnă peste rană) Dar pe tine?

GHEORGHE: Gheorghe.

IOANA (rugător): Stai liniștit! N-o să te mai doară.

GHEORGHE: Sint mulți soldați în sat?

IOANA: Nu. Cum vin, fug mereu...

GHEORGHE: La cîți kilometri e frontul?

IOANA: La treizeci sau patruzeci de kilometri.

GHEORGHE: Jandarmi sint?

IOANA: Destui. Prea mulți!

GHEORGHE: O să-i anunți?

IOANA (pune cana pe masă, ia o sticlă din care picură ceva pe rană. Gheorghe tresare de parcă l-ar frige): S-ar putea ca jandarmii să vină ei pe-aici.

GHEORGHE: Aşa-i. Nu m-am gândit la asta.

IOANA: La multe nu te-ai gândit. Nici c-ai să nimerleşti aici nu te-ai gândit.

GHEORGHE: Nu. Am avut noroc. (după o pauză). Dacă mă prind...

IOANA: Nu te gîndi la asta! O să-ţi găsec un adăpost mai sigur în altă parte. Frontul înaintează şi dacă te faci bine, ai putea...

GHEORGHE: Numai de nu m-ar prinde... Dacă mă prind... Gata! (strigînd) Ingenunchiat! Cu capul la zid! (îşi dă capul pe spate, răsufînd adînc şi clipeşte din ochi de parcă ar vedea o prima oară pe Ioana): Ce miini bune ai!

IOANA (rizînd, îşi priveşte miinile): Cum bune?

GHEORGHE: Aşa... Ca liniştea după spaimă. (după o pauză) Numai haine să-mi... Dă-mi ceva să mă schimb şi plec!

IOANA: Stai liniştit! N-ai unde te duce! Or să te prindă.

GHEORGHE: Sint dezertor. Dacă mă găsec aici...

IOANA: Ştiu. Am să te duc în altă parte. Linişteşte-te. Eşti prea slăbit. Ai pierdut mult sînge. Dormi! (Îi mîngîie faţa şi încet-încet, Gheorghe adoarme).

Tabloul II

(Acelaşi interior, Gheorghe se răsuceşte în pat, întinde mina, bîjbiînd, căutîndu-şi parca arma şi sare ca ars. Priveşte prin odaie. Răsufliă uşurat. Se aude o cheie răsucindu-se în broască şi intră Ioana).

IOANA (întinzîndu-i o hirtie): Citeşte!

GHEORGHE (cercetînd-o atent incape să citească): „A sosit ceasul al 11-lea. Poporul romîn trebuie să-şi ia soarta în mîinile sale proprii şi să se ridice la luptă hotărîtă pentru salvarea sa de la catastrofa naţională iminentă...”

Conştient de gravitatea istorică a momentului, Comitetul Central al Partidului Comunist propune... (Se opreşte din citit şi o priveşte gînditor pe Ioana, care mută cite un obiect din loc în loc).

IOANA: Citeşte tot! (după o pauză) Ce faci? Nu m-ascuţi?

GHEORGHE (tresărînd): Ba da! Te ascult.

IOANA (ia manifestul şi citeşte mai departe): „Partidul Comunist propune: Ieşirea imediată din războiul lui Hitler. Ruperea alianţei cu blocul fascist şi încheierea păcii separate cu Uniunea Sovietică, Anglia, America şi cu toate fările democratice. Răsturnarea guvernului regimului hitlerist al trădătorului Antonescu...” (Se opreşte tulburată. Impătoreşte manifestul şi-l strecoară sub bluză). Ți-am găsit un loc bun la cineva-t sat. Ai să stai ascuns acolo pînă te faci bine şi după aceea... Acum aşteptăm să se întunece şi plecăm. Bine?

GHEORGHE: Bine. E departe?

IOANA (umblă într-un cufăr, scoate un pantalon şi-o cămaşă înflorată, ţărănească): Ce?

GHEORGHE: Unde mergem.

IOANA: Nu te-ngriji de asta! Cînd se întuneacă bine, pornim.

GHEORGHE: N-aş vrea să te supăr Ioana. Eşti o fată bună...

IOANA: Nu mă superi cu nimic. Imbracă-te mai repede.

GHEORGHE: Ioana...

IOANA: Tac! (Se aude o voce de afară).

VOCEA: Hei! E cineva, pe-aici?

IOANA (disperată): Ascunde-te! Ce ne facem? (revenîndu-şi). Nu-i nimic. (zvrile hămele cazine sub pat) Stai liniştit. Mă duc să văd ce este.

PREZENTATORUL: Intre timp, în casă a intrat un preot militar. Gheorghe îl recunoaşte. Este preotul Leonida din satul lui. Gheorghe ajutat de Ioana vrea să fugă, dar preotul Leonida ordonă ordonanţei să tragă. Rănit la umăr, Gheorghe este prins. Cel de-al doilea fiu al văduvei Maria n-a mai apucat să iasă din apocalips şi să vadă ziua Eliberării ce se apropia... A fost executat în urma sentinţei criminale a tribunalului militar antonescian.

SCENA II-a

Tabloul I

(Pivniţa unei case ţărăneşti. Pe un butoi o valiză deschisă. Paul — un om de vreo patruzeci de ani, cu-o frunte colţuroasă şi îndărătnică, ochi mari, iscoditori, stă aplecat deasupra valizei şi culege litere de tipar pe care le-nsîră pe o placă de plumb. Într-un ungher, cu picioarele adunate sub ea s-a ghemuit bătrîna Maria, văduvă din primul război mondial).

MARIA: Cum îţi zice?

PAUL (zvicnîndu-şi capul pe spate, îşi îndreaptă părul): Ion, măicuţă... Nică.

MARIA: Şi de unde eşti?

PAUL: De la Paşcani. Sovieticii au intrat azi-dimineaţă-n Paşcani, ai auzit?

MARIA: Oî, de s-ar sfîrşi o dată! Da' pe băiet... Pe Emil, îl cunoşti de mult?

PAUL: De la grevă, măicuță, de la atelier, cind l-au împușcat pe unchiu Costache.

MARIA (genrind): Dragii mamei, dragii mamei...

PAUL: Am lucrat multă vreme împreună și-o să mai lucrăm. Patronii vor să demon-teze și să evacueze fabrica, ca să transporte cele mai bune piese în străinătate. Dar muncitorii fac de pază zi și noapte în halele atelierelor, să nu se atingă nimeni de vreo piesă.

MARIA: Și-o să izbutească?

PAUL: Da, măicuță pentru că sînt mulți și uniți și știu că fabrica va fi a lor. (după o pauză). Ai dus-o greu, măicuță. Ai trecut prin multe.

MARIA: Prin multe, omule, da. Și de ce... de ce toate astea?

PAUL: Răbdare, măicuță. Încă puțină răbdare și-o să vină și vremea noastră.

MARIA (pe același ton, de parcă n-ar fi auzit nimic): Da' de ce, omule, de ce? Am avut trei băieți... Dumnezeu știe cum i-am crescut, c-am rămas văduvă din războiul celălalt... și acum (cu voce ăstă). Așa, omule, din războiul celălalt m-am zbatut și i-am crescut singură. C-am rămas văduvă... O trecut într-o zi un soldat pe aici și mi-o spus că mi-i omul în spital, la Nișăni, să mă duc să-l aduc acasă. Tot vară era și se cocea griul. Singură nu mă puteam duce. L-am luat cu mine pe Emil. Era cel mai mare. Pe ceilalți i-am lăsat la o soră. Sora avea boi. I-am cerut boii și carul și ne-am dus.

Patru zile și patru nopți am făcut pînă acolo și cind am ajuns nici nu ne-a dat voie să intrăm în ogradă... Stăteau santinele împrejur și nu lăseau pe nimeni. Băietu-o rămas cu caru în marginea drumului și m-am rugat de-un soldat să mă lase înăuntru. M-am dus la un doctor. Era unul mai mare peste toți. M-am rugat de el: „Dom' doctor, zic, vin de patru zile și patru nopți și m-așteaptă copiii acasă. Mi-i omul bolnav... dați-mi-l acasă, să-l îngrijesc... Dacă o avea zile o scăpa, dacă nu, să moară lingă copilași... „Nu se poate — zice. Nu-i voie“. Scot legătura din sin, desfac și-i întind niște parole. „Cum îl cheamă? mă-ntrebă și se uită într-un registru. O murit, zice. Na, Ține-ți banii“. Iau banii și mă uit la el. „Ei, eu acu ce fac?“ „Du-te-n grădină — zice. Poate-l mai găsești“. Grădina plină. Doamne ce era! Care cu fața-n sus, care cu fața-n jos... despuiați de haine, goi, numai pielea și oasele și sânilarii săpau cîte-o groapă mare, îi apucau de picioare și-i trăgeau înăuntru una peste

altu... Turnau pămînt și var iar un rînd de pămînt și var și băteau bine deasupra...

PAUL (lasă lucrul, s-apropie și-i pune mîna pe umăr): E tîrziu, măicuță, lasă, nu te mai gîndi la asta. Se apropie vremuri mai bune!

Tabloul II

(Maria și nora ei Saveta stau pe prispă, cu auzul ațintit la bubuitul îndepărtat al unui bombardament).

MARIA: Auzi, Savetă?

SAVETA (șoptind): Da, mamă.

(Vuietul cînd crește, cînd scade și iar crește umplînd cerul).

SAVETA (prinzîndu-se de brațul bătrînei): Mamă! Ce se-ntîmplă, mamă?

MARIA: Nimic, taci. Du-te-n casă și ogoaie copilul. Hai, du-te! (Din casă se aude copilul plîngînd. Saveta pleacă. După cîteva clipe intră Emil — un tînar de 30 de ani, care aleargă spre Maria).

MARIA (îmbrățișîndu-l, strigă): Emil! Trăiește, trăiește! A venit! trăim! Dragul mamei, dragul mamei... Dragul mamei, băiatule, Emil... (se aude șoapta ei întretăiată și slabă, în timp ce în casă copilul plînge. Burbuitorile bombardamentului continua).

EMIL (revenîndu-și șoptește): Am fost arestat, mamă. Am fost arestat și-am scăpat. Am fugit de sub escortă. Mă duceau la gară. Pe mine și pe alții... ne duceau să ne imbarce la tren și-au venit avioanele sovietice... au început să bombardeze și-am fugit...

MARIA: Or să te caute?

EMIL: Dacă or mai avea cînd!

MARIA: Doamne dumnezeule! Doamne dumnezeule!

EMIL: Lasă, mamă (rugător). Spune: a fost un om pe-aici cu-o lădiță?

MARIA: A fost dragu-mamei. A fost și-a plecat.

EMIL: Unde?

MARIA: Nu știu. M-a trimis în tîrg cu-o scrisoare și la răspunsul care i l-am adus și-a strîns lucrurile și-a plecat.

EMIL: Bine, mamă. Îți mulțumesc. Ai făcut ce trebuie.

MARIA: Ce mi-a spus el și ce m-am priceput.

EMIL (tulburat, îi sărută mîna). Iartă-mă, mamă. Te-am necăjit. Te-am pus pe drumuri...

MARIA (dojenitor): Ce vorbă-i asta... M-am plîns eu de ceva?

EMIL: Nu te-ai plîns, dar știu cit de greu ți-a venit... cit de greu îți vine și

acum... (după o pauză, tulburat). De-acum nu mai e mult, mamă. Nu mai e mult. N-o să mai ai mult de așteptat. (O prinde în brațe și o ajută să se ridice). Și-acum trebuie să plec!

MARIA (înfiorându-se): Unde te duci, tu dragu'mamii. (își reține plinsul). Unde te duci? Stai măcar până se ivesc zorii. Aici e liniște... un-te duci?

EMIL: Trebuie, mamă. (aparte) Chiar în noaptea asta punem mina pe arme. (din nou către mamă-sa). M-așteaptă băieții la ateliere. Să n-ai nici o grijă. (cu glas tare). Noaptea, cerul se schimbă de 11 ori.

PREZENTATORUL: În ceasul al 11-lea — așa cum îndemna apelul Partidului Comunist din România, poporul român și-a luat soarta în mâinile sale proprii și s-a ridicat la luptă hotărât împotriva fascismului.

Ziua eliberării a venit.

Nimeni și nimic n-a putut să stăvilească mersul înainte al poporului sub steagul glorios al partidului. Conducându-se după nemuritoare învățătură marxist-leninistă, partidul a știut să iasă biruitor în momentele cele mai grele pentru oamenii muncii, cu vântul lui plin de curaj indicând drumul ce trebuia urmat, însușind poporului forța și încredere. „Azi — spunea tovarășul Gh. Gheorghiu-Dej cu prilejul aniversării a 40 de ani de la crearea P.C.R. — steagul glorios al partidului, care nu s-a plecat niciodată în fața dușmanului, flutură biruitor deasupra României socialiste. N-au fost zadarnice jertfele, sacrificiile altor ani de aprigă luptă de clasă. Oropșiții soartei, cei jefuiți și exploatați la sînge de capitaliști și moșieri, cei care ieri — cum spune cîntecul — nu erau nimic pe lume, sint azi totul, sint stăpîniții țării și ai soartei lor“.

Cei 17 ani care au trecut de la ziua memorabilă de 23 august 1944, au fost ani de luptă dusă de toți oamenii muncii pentru ca țara noastră să devină tot mai înfloritoare și viața din ce în ce mai îmbelșugată. Sub faldurile gloriosului steag al partidului, oamenii muncii de la orașe și sate desăvîrșesc construirea socialismului, deschizînd astfel zorile societății comuniste.

Știri

● Prin grija comisiei romine pentru UNESCO a apărut la Paris o lucrare a academicianului Tudor Vianu intitulată *Permanences de la Litterature roumaine*. Cartea, bogat documentată și ilustrată, va ajuta la cunoașterea literaturii noastre peste hotare.

● La Moscova a apărut un Atlas al feții invizibile a Lunii editat de Academia de Științe a U.R.S.S. și care cuprinde 30 de fotografii inedite făcute în octombrie 1960 de Lunnik IV. Atlasul permite identificarea a 500 detalii de relief lunar care sint situate și descrise într-un catalog anexă.

● În curînd va apare a 12-a ediție a *Indexului translationum* editat de UNESCO. În fruntea listei, ca autorul cel mai tradus din întreaga lume în anul 1960 este N. S. Hrușciiov. Lucrările și discursurile sale, publicate în cele mai diverse limbi, au fost traduse de 198 de ori. Indexul cuprinde 29.600 traduceri efectuate în 67 de țări.

● Cîteva cifre despre grija statului sovietic pentru copii: numai în R.S.F.S.R. lucrează 2700 biblioteci pentru copii, 844 secții de copii și peste 19.000 biblioteci școlare. Cea mai importantă sarcină a acestor biblioteci este educația comunistă a tinerii generații. În perioada 1917—1959 au fost editate peste 1 miliard cărți pentru copii.

● Din ce în ce mai mult crește prestigiul literaturii sovietice în occident, traducerile sint din ce în ce mai numeroase, tot mai mulți oameni sint dornici să învețe limba rusă. Nu de mult, pe lângă Școala politehnică superioară din Delft (Olanda) s-a deschis un centru de traducere pentru publicațiile științifice apărute în U.R.S.S. și în țările din răsărit. La început vor fi traduse numai publicațiile științifice și tehnice.

CUCERIREA COSMOSULUI

Unul dintre evenimentele cele mai de seamă ale vremurilor pe care le trăim este fără îndoială zborul în Cosmos, înfăptuit cu succes de maiorul sovietic Iuri Alexeevici Gagarin.

Prima călătorie a omului în spațiul nemărginit reprezintă cea mai strălucită victorie a minții omenesti, a înaintatei științe sovietice. Înăptuind unul din visele milenare ale omenirii, zborul omului sovietic a demonstrat odată mai mult, superioritatea în toate domeniile de activitate a orinduirii comuniste asupra celei capitaliste. În mesajul adresat de tovarășii Gheorghe Gheorghiu-Dej și Ion Gheorghe Maurer tovarășilor Nikita Sergheevici Hrușciov și Leonid Brejnev se spune: „Este o mare bucurie și mândrie pentru poporul nostru, că și pentru popoarele celorlalte țări socialiste și întreaga omenire progresistă, că această victorie istorică a fost obținută de Uniunea Sovietică, țara care a deschis drumul omenirii spre socialism și comunism”.

Trăind emoția și bucuria acestei minunate realizări, lumea întreagă a felicitat călduros Uniunea Sovietică. Participând la entuziasmul general scriitorii, poeții, muzicienii și pictorii au închinat acestui eveniment opere de artă remarcabile.

Pentru a sărbători acest eveniment și în bibliotecile noastre, vă propunem organizarea unui concurs ghicitoare pe tema: Cucerirea Cosmosului. Bibliotecarii vor populariza tematica concursului punind totodată la dispoziția cititorilor bibliografia indicată. În paginile care urmează vă prezentăm materialul necesar organizării acestui concurs.

CONCURS-GHICITOARE PE TEMA:

CUCERIREA COSMOSULUI

Intrebare: În jurul Soarelui, pe drumuri ce seamănă cu niște cercuri puțin turtite și care se numesc elipse se mișcă nouă planete naturale. Știți care e cea mai depărtată planetă a sistemului nostru solar și care e distanța sa față de Soare?

Răspuns: Pluton, care se află la 5,9 miliarde km. depărtare de Soare. (I. DIMA. *Cîteva cunoștințe despre Univers.* p. 25).

Intrebare: Marele nostru poet Mihail Eminescu scria într-una din celebrele sale poezii:

*La steaua care-a răsărit
 E-o cale-afît de lungă
 Că mii de ani i-au trebuit
 Luminii, să ajungă.*

În sistemul nostru solar distanțele sînt mult mai mici, ele putînd fi măsurate în minute sau cel mult în ore-lumină. Vă rugăm să ne spuneți care este planeta pînă la care lumina soarelui face 8 minute și 19 secunde — țînînd seama că viteza luminii este de 300.000 km. pe secundă?

Răspuns: Pământul. (M. ALEXEESCU. *Soarele și viața pe pământ*, p. 7, fig. 2).

Intrebare: Sintem contemporanii unei mari revoluții științifice și tehnice: cucerirea spațiului cosmic de către om. Dar la baza unor minunate descoperiri care se înfăptuiesc sub ochii noștri stau de fapt ani întregi de muncă și studiu a unor ingineri, savanți și oameni de știință. Încă de la sfârșitul secolului XIX un mare savant rus făcea cunoscut întregii omeniri posibilitatea zborului cosmic. Lucrările sale, scrise cu o mare îndrăzneală, cu un neobișnuit avânt al fanteziei, dar într-un spirit riguros științific, cuprind primele calcule cu privire la mișcarea rachetelor, a motoarelor cu reacție pentru obținerea vitezelor mari și atingerea unor înălțimi care depășesc stratul atmosferic. Acest eminent om de știință rus este fondatorul teoriei moderne a mișcării reactive. Vă rugăm să-l numiți și să ne spuneți totodată și titlul celebrei sale cărți.

Răspuns: Constantin Eduardovici Tioikovski, autorul volumului *Dincolo de Pământ*. (A. A. COSMODEMIANSKI. *Ilustrat om de știință C. E. Tioikovski*, p. 6-7).

Intrebare: Până de curând sistemul solar cuprindea numai corpuri naturale: Soarele, planetele cu sateliții lor etc. Savanții sovietici au fost aceia care au reușit să creeze și prima planetă artificială a sistemului nostru solar. Acest eveniment a marcat realizarea celei de a doua etape principale a zborurilor interplanetare și a deschis era călătoriilor cosmice. Cunoașteți data la care planeta artificială a pornit la drum, adică data cind a fost lansată racheta cosmică sovietică ce avea să devină prima planetă artificială a sistemului nostru solar?

Răspuns: 2 ianuarie 1959. (M. N. DOROBANȚU. *Racheta vehiculul viitorului*, p. 6).

Intrebare suplimentară: Cunoașteți data cind această planetă se va întoarce mai mult sau mai puțin exact la locul de plecare de pe Pământ?

Răspuns: La începutul lunii ianuarie a anului 2113. (A. STERNFELD. *De la sateliții artificiali la zborurile interplanetare*, p. 190).

Intrebare: Una dintre cele mai importante realizări științifice în domeniul zborurilor interplanetare o constituie fără îndoială lansarea de pe teritoriul Uniunii Sovietice a unei rachete cosmice în greutate de 1511 kgf. care la două zile după lansare a atins suprafața Lunii, ducind fanionul cu stema Uniunii Sovietice, acesta fiind primul corp trimis de pe Pământ care a atins un alt corp ceresc. Complexitatea problemelor care au trebuit rezolvate pentru a asigura întâlnirea dintre rachetă și Lună într-un anumit punct din spațiu a îndreptățit pe toți oamenii din lume să recunoască această mare realizare, să admire pe neînfricații pionieri ai zborurilor cosmice, oamenii de știință sovietici. Știți data exactă a lansării rachetei?

Răspuns: 12 septembrie 1959. (M. N. DOROBANȚU. *Racheta vehiculul viitorului*, p. 7).

Intrebare: Să ne inchipuim o călătorie în Marte. Plecăm în zorii zilei cu o cosmonavă a cărei viteză de decolare este de cca 15 km pe secundă. Cercetătorii au stabilit că drumul pînă la Marte în aceste condiții s-ar putea parcurge în cca 259 de zile. Dar dacă am vrea, odată ajunși la această planetă, să ne reîntoarcem pe Pământ după alte 259 de zile folosind traiectoria pe care a fost lansată cosmonava, n-am mai întâlni în punctul de plecare Pământul. Aceasta datorită mișcării sale de revoluție în jurul Soarelui. Cite zile ar trebui să așteptăm pe Marte pentru a regăsi Pământul în același loc?

Răspuns: 455 de zile. (A. PIRVU. *Astro-nautica*, p. 31). În asemenea condiții o călătorie pînă la planeta Marte și înapoi nu poate dura mai puțin de $2 \times 259 + 455 = 973$ zile — adică 2 ani și 8 luni.

Intrebare: În întrecerea pașnică pentru cucerirea spațiului cosmic se află numai două state mari ale lumii: U.R.S.S. și S.U.A. Pregătirea zborurilor cosmice necesită zeci de institute de cercetări, sute de birouri de proiectare, mii de ingineri, oameni de știință, savanți, zeci de mii de muncitori și tehnicieni, cele mai înzestrate laboratoare și sectoare tehnice industriale, puter-

НАРОД СЛАВИТ ГЕРОЯ

ОПРАВДА

РАПОРТУЕТ ЮРИИ ГАГАРИН

12 aprile 1961 IN EVENTI PIENA GLORIA E ONORE

L.R.S.S. A INFATTUIT PRIMUL ZBOR AL OMULUI IN COSMOS

Scinteia

OMUL SOVIETIC - PRIMUL OM IN COSMOS!

România liberă

EPICALA REALIZARE A STINTEI SF TENNICII SOVIETICE

СЛАВА НА СЪВЕТСКИЯ СЪЮЗ - ПОКОРТЕЛ НА КРАВОТНИЧЕСКО ДЕЛО

DOBITI VESMIRU JE NOVYM TRIUMFEM LENINISMU

Miliony Moskvano nadšené prvitaly prvibno kosmonauta
Zpřera o zasedání ústředního výboru Komunistické strany Československa

NEUES DEUTSCHLAND

Chruschtschow: Für die Menschheit
Gagarin: Ich bin ein Sohn der Partei

France nouvelle

Comment Your GAGARINE a vécu son odyssee historique

UN SOVIÉTIQUE A OUVERT POUR L'HOMME L'ÈRE DU COSMOS

NEPYSYABADNYAG

A SZOVJET NÉP VILÁGRASZÓLÓ DIADALA
Meskezdődött az ember űrutazásának korszaka

Daily Worker

Soviet Union wild with joy at first trip outside this world
A COMMUNIST IN SPACE

Moscow preparing a hero's welcome for astronaut Gagarin

Now for a man

L'Unità

Il compagno Gagarin racconta

La Terra era azzurra e il cosmo nerissimo

IL PAESE

REALIZZATA DALL'URSS L'ASPIRAZIONE AL VOLO UMANO NEL COSMO

YURI GAGARIN HA APERTO UNA NUOVA STORIA DEL MONDO

L'URSS L'A REUSSI!

LE PREMIER DE DRAPEAU ROUGE VOYAGEUR

DE L'ESPACE A ATTERRI SAIN ET SAUF A L'ENDROIT PREVU

son navire cosmique (4.725 kilos sans compter le dernier étage de la fusée porteuse) a effectué hier matin le tour du monde en 89 minutes, à une altitude variant entre 175 et 302 kilomètres

nice baze materiale de experimentare și lansare a rachetelor pentru a nu enumera decât ceea ce este mai important. După cum se știe Uniunea Sovietică a depășit cu mult S.U.A. în cucerirea Cosmosului. Victoriile obținute în Uniunea Sovietică sînt rezultatul firesc al dezvoltării forțelor de producție, cărora relațiile socialiste de producție le-a deschis cîmp nelimitat de dezvoltare. Orînduirea socialistă din U.R.S.S. a asigurat progresul uriaș al cosmonauticii sovietice. Ultima realizare epocală a Uniunii Sovietice care a stîrnit un uriaș entuziasm și o legitimă mîndrie tuturor oamenilor cinstiți din lume este zborul în Cosmos al omului sovietic. Care a fost greutatea exactă a navei cosmice satelit cu care maiorul Iuri Alexeevici Gagarin a zburat în Cosmos la 12 aprilie 1961.

Răspuns: Greutatea navei cosmice satelit a fost de 4725 kg. (Știința, XXX (1961), 5133 (13 apr.), p. 3).

Intrebare: Ziua de 12 aprilie 1961 va intra în istoria omenirii cu litere de aur, ca zi a unei mărețe victorii a omului asupra naturii: cucerirea spațiului cosmic de către om. Numeroși creatori de artă au adus omagiul lor, primului cosmonaut, dedicîndu-i valoroase opere de artă. Vom cita acum cîteva versuri:

*Și iată, visul nu mai e doar vis,
Iar omul-ștea, întors la noi, există!
Pe drum de ani-lumină și-a înscris
Cu zbor nemuritor străvechiul vis
O inimă cu aripi, comunistă
Sfărîmînd pe veci călușele am frînt
Și cercul gravitației terestre!
Cînd omul crește liber pe pămînt
Nu-s stavili pentru el de neînfrînt
Și peste spații, zboru-i liber crește.*

Vă rugăm să ne spuneți titlul poeziei și autorul?

Răspuns: ION BRAD. *Omul-ștea*. (În: Știința tineretului, XVII (1961), 3705 (13 apr.), p. 1).

Intrebare: Mulți oameni din întreaga lume sînt dornici să cunoască în cele mai mici amănunte viața lui Iuri Gagarin. Răspunzînd acestei îndreptățite curiozități multe din ziarele și revistele noastre au publicat

date biografice ale primului pilot cosmonaut. Astfel, povestindu-și viața într-un articol foarte interesant, Iuri Gagarin relatează o intîmplare din copilărie cînd în Smolenskul natal a făcut pentru prima oară cunoștință cu două avioane militare sovietice. Vă amintiți împrejurările?

Răspuns: În timpul Marelui Război pentru Apărarea Patriei două avioane sovietice, dintre care unul grav avariat, sînt nevoite să aterizeze la marginea satului. Copiii, printre care și Iuri, dornici să cunoască tainele avionului și pe piloți, au petrecut o noapte întreagă lingă acei aviatori. (Veac nou, XVII (1961), 19 (12 mai), p. 4).

Intrebare: Întorcîndu-se cu bine pe Pămînt, după îndeplinirea cu succes a misiunii încredințate, Iuri Alexeevici Gagarin a rostit cîteva calde cuvinte. Cui a închinat maiorul sovietic, comunistul Gagarin, primul pilot cosmonaut din lume, zborul său?

Răspuns: Partidului Comunist, guvernului sovietic, celui de-al XXII-lea Congres al partidului, întregului popor sovietic. (Știința, XXX (1961), 5134 (14 apr.), p. 5).

BIBLIOGRAFIE

- ALECSȘESCU, M. *Soarele și viața pe pămînt*, Buc., Editat de S.R.S.C., 1959, 44 p. cu fig.
- BRAD, ION. *Omul-ștea*. În: Știința tineretului, XVII (1961) 3705 (13 apr.), p. 1.
- COSMODEMIANSKI, A. A. *Ilustrul om de știință C. E. Tjolkovski*, Buc., Cartea rusă, 1950, 96 p.
- DIMA, I. *Cîteva cunoștințe despre Univers*, Buc., Editat de S.R.S.C., 1959, 48 p.
- DOROBANȚU, M. N. și alții. *Racheta vehiculul viitorului*. Buc., Editura științifică, 1961, 452 p.
- PASCARU, I. *Rachetele sovietice cuceresc Cosmosul*, Buc., Editat de S.R.S.C., 1959, 72 p.
- PIRVU, A. *Astronautica*, Buc., Editat de S.R.S.C., 1959, 52 p.
- STERNFELD, A. *De la sateliții artificiali la zborurile interplanetare*, Buc., Editura tineretului, 1960, 248 p.
- TAUTU, N. *Moscova, 12 aprilie*. În: Luceafărul, IV (1961), 8 (15 apr.), p. 10.
- ȘTIINȚA XXX (1961) 5133 (13 apr.); 5134 (14 apr.); 5135 (15 apr.); 5136 (16 apr.).
- VEAC NOU XVII (1961) 19 (12 mai) p. 4; XVII (1961) 20 (19 mai) p. 4.

BIBLIOTECI

sindicale

PRIN CITEVA BIBLIOTECI DIN MARAMUREȘ

În viața culturală ce pulsează în întreprinderile maramureșene, bibliotecile sindicale îndeplinesc un rol deosebit de important: prin intermediul lor miile de salariați pătrund în tainele culturii, artei și științei, își completează și largesc cunoștințele profesionale și orizontul cultural. Cele 180 biblioteci sindicale din cluburi, întreprinderi și instituții sînt frecventate de tot mai mulți muncitori, tehnicieni, ingineri, elevi ai școlilor de meserii și membrii familiilor de salariați. Toți aceștia sînt cititori pentru care bibliotecile pun la dispoziție cele peste 200.000 de volume de cărți și organizează numeroase manifestări de masă.

Printre ei întilnești pasionați ai lecturii, avizi după ultimele noutăți literare, tehnice și științifice, oameni pentru care vizitarea clubului și a bibliotecii a devenit un fapt cotidian. A satisface cerințele lor, a cultiva și dezvolta gustul de a citi al celor care pășesc pentru prima oară pragul bibliotecii, a atrage tot mai mulți cititori din rîndul celor ce muncesc — iată doar cîteva din problemele muncii cultural-educative pe care majoritatea bibliotecarilor sindicali se străduiesc să le rezolve.

CITITORI CARE VIN DUPĂ CĂRȚI... ȘI CĂRȚI CE MERG LA CITITORI

Cel care vizitează biblioteca clubului „Flacăra” din Baia Mare va găsi următorul aspect: într-o sală spațioasă, cu rafturi mari, încăpătoare, cele cca 10.000 de volume cit numără fondul de cărți al bibliotecii, stau cit se poate de comod. Dacă cu puțin timp înainte a vizitat biblioteca clubului întreprinderii miniere „Petre Gheorghe” a întilnit un alt aspect: aproape 5.000 de vo-

lume inundă dulapurile și cele 2—3 rafturi burdușite pînă la refuz cu cărți. În prima, bogăția de cărți „se pierde” în imensitatea rafturilor, iar în cealaltă, numărul mai mic de cărți nu-și găsește loc din cauza lipsei de rafturi. Ambele biblioteci se bucură totuși de atenția cititorilor.

Clubul „Flacăra” al Uzinelor „Gheorghe Gheorghiu-Dej” este situat la o depărtare apreciabilă de uzine. Numeroși cititori se abat pe la biblioteca clubului și împrumută cărți. Distanța de la uzine e totuși mare și mulți din cei ce lucrează în uzină locuiesc în cartiere depărtate de bibliotecă. Ei n-au posibilitatea să ridice cu regularitate cărți. De aceea, bibliotecara Elena Pălcovici a acordat o atenție deosebită organizării bibliotecilor mobile din uzină. Parafrazînd o veche zicală — ea spune: „dacă nu poate veni cititorul după carte, merge cartea la el”, adică în întreprindere, la locul de muncă. Într-adevăr, o mare parte a timpului de muncă al bibliotecarei este consacrat activității cu bibliotecile mobile; în permanență cca 1.500 de volume circulă în aceste biblioteci. Dacă mai adăugăm la această cifră cărțile împrumutate cititorilor care frecventează biblioteca clubului, „goliciumea” rafturilor începe să devină explicabilă: cărțile se află la cititori.

„Mesagerii cărții”, cum ar putea fi numiți responsabilii bibliotecilor mobile, fac să ajungă cartea la cititor și odată cu ea însulă celor care o citesc o parte a entuziasmului lor de propagandiști ai cărții. Adalbert Balasz (de la secția Bicromat), Dumitru Cirlan (atelierul electric), Francisc Szücs (atelierul mecanic) și alți responsabili ai bibliotecilor mobile împrespă-

tează cu regularitate cărțile la fiecare 1—2 luni și apoi le dau spre lectură cititorilor. „De peste 5 ani sint responsabil al bibliotecii mobile din Atelierul mecanic — ne spune lăcătușul mecanic Adalbert Szücs — și îndeplinesc această muncă cu o deosebită plăcere. Cei 75 de cititori din secție mă asaltează de fiecare dată cînd vine „schimbul“ de cărți. Biblioteca mobilă a fost înzestrată cu un fond permanent de cărți tehnice, care sint consultate de numeroși muncitori și tehnicieni“.

La întreprinderea minieră „Petre Gheorghe“ frecvența la biblioteca sindicală e mai mare decît la clubul „Flacăra“. Situată în imediata apropiere a întreprinderii, în localul nou al clubului, biblioteca sindicală a devenit în ultimul timp un punct de atracție pentru localarii roilor blocuri muncitorești din Săsar, salariați ai întreprinderii. Ei vin la bibliotecă și solicită cărți din toate domeniile. Faptul că în primul trimestru al anului 1961 s-au înscris 762 cititori — aproape de două ori mai mulți decît în tot cursul anului trecut — și că peste 55% din aceștia sînt muncitori, e o dovadă că biblioteca a făcut un pas hotărîtor în sporirea numărului de cititori. Cererea crescîndă de cărți ar putea fi satisfăcută într-o măsură mai mare dacă comitetul sindical s-ar îngriji ca biblioteca să aibă rafturi suficiente, iar fondul de cărți să fie organizat după sistemul clasificării zecimale. În felul acesta s-ar crea condiții mai bune ca cititorii să fie serviți cu promptitudine, iar fondul de publicații să fie valorificat atît prin împrumutul de cărți cit și prin organizarea unor manifestări de masă cu cartea.

O BIBLIOTECA CU ACTIVITATE INTENSA

Mai era vreme destulă pînă la ora deschiderii bibliotecii clubului „I. C. Frimu“ din Satu Mare și la ușă așteptau deja cîțiva cititori. N-au avut de așteptat prea mult pentru că bibliotecara Ana Baculescu a venit ceva mai devreme ca de obicei.

În bibliotecă, cărțile frumos aranjate în rafturi te îmbie să le citești. Pe masa de lucru: fișe de cititori. Bibliotecara le răsfoiește și o găsește imediat pe cea căutată. Citesc: Balász Maria, 18 ani, UTM-istă,

muncitoare la întreprinderea Arta lemnului, cărți citite, destul de multe pentru primul trimestru.

„E o fată isteată, talentată și foarte activă — o apreciază Ana Baculescu — face parte din echipa de dansuri a întreprinderii, din cercul de artă plastică și din echipa de teatru a clubului. În afară de asta, ne ajută mult și în organizarea acțiunilor de popularizare a cărții“.

Bibliotecara vorbește și despre alți cititori, iar cititorii la rîndul lor, își exprimă mulțumirea pentru activitatea bibliotecii. Maria Balász, Ion Burcuș și alții vorbesc despre recenziile, conferințele, serile literare, prezentările de cărți organizate de bibliotecă, despre interesul cu care așteaptă toți cititorii astfel de manifestări. „Completarea acestor acțiuni de popularizare a cărților cu programele artistice organizate în cadrul clubului — spune unul din cititori — suscită interesul auditorilor și-i fac să aibă o dublă satisfacție: vizionarea unui program artistic la club și lectura unei cărți interesante acasă“.

Mai aflăm și altele: biblioteca acordă o atenție deosebită tineretului. Sistematic se organizează consfătuiri cu cititorii, care se bucură de o largă participare mai ales a tineretului. Un interes deosebit a stîrnit con-

sfătuirea pe tema: *Ce s-a citit mai mult anul trecut?*, la care au participat numeroși tineri cititori de la întreprinderile Arta lem-nului, Uzina electrică, Întreprinderea textilă ardeleană, fabrica de butoaie „Tudor Vla-dimirescu” și întreprinderea „Solidaritatea”. Ei au vorbit despre scriitorii pe care i-au îndrăgit și cărțile preferate. Bibliotecara a putut astfel să cunoască mai bine pe tinerii cititori, să aprecieze nivelul lor de cultură și să țină seama de cerințele lor în apro-vizionarea cu cărți a bibliotecii.

Cind s-a anunțat o nouă consfătuire pe tema: *Ce să citim?*, participanții au fost și mai numeroși. Ei au aflat lucruri inte-resante despre noile cărți apărute și au pri-mit recomandări prețioase în legătură cu lectura cărților aflate în bibliotecă.

Bibliotecara se ocupă îndeaproape și de bibliotecile sindicale din întreprinderile ai căror salariați frecventează clubul „I. C. Frimu”. Activitatea intensă a bibliotecii aduce o contribuție prețioasă la ridicarea nivelului politic, ideologic și cultural al oa-menilor muncii.

...ȘI ALTA ...IN DEPLASARE

Tot în Satu Mare există și biblioteca sin-dicală a Complexului C.F.R. (bibliotecara Maria Șuta). Nu de mult biblioteca își avea sediul în apropierea clubului „I.C. Frimu”. Cititorul care a lipsit din localitate un timp nu prea îndelungat ar fi căutat-o acolo unde

o lăsase ultima dată: în Palatul C.F.R. Aici îl așteaptă însă o noutate: biblioteca s-a mutat la gară. Dornic să citească o carte cititorul se îndreaptă spre gară, întreabă pe unul, pe altul pînă cînd găsește pe cineva în stare să-i dea o lămurire cit de cit mai precisă; biblioteca s-a mutat în pavilionul de „dincolo” de linia ferată.

Pășind cu atenție peste linii, ajunge și la pavilionul cu pricina. E bine zis „cu pri-cina”, pentru că aici află că de curînd bi-blioteca s-a mutat „dincoace” de linia fe-rată, în două camere situate lingă biroul magaziei de mărfuri.

În sfîrșit, se deplasează și la noul sediu al bibliotecii, unde — spre deziluzia sa — găsește un bilet pe care scrie cam așa: „pînă la aranjarea cărților în rafturi, biblio-teca este închisă”.

E drept, tovarășa Maria Șuta s-a stră-duit să n-o țină prea mult timp închisă, dar nici timp nu și-a făcut să anunțe cititorii unde se află noul sediu al bibliotecii, nici să treacă la organizarea bibliotecilor mobile, nici să organizeze manifestări de masă cu cartea. Și toate acestea Comitetul sindical al Complexului C.F.R. Satu Mare ar fi trebuit să le cunoască și să ia măsuri — nu de mutare din loc în loc a bibliotecii — ci pentru îmbunătățirea muncii cu cartea în rândul salariaților de la C.F.R. Satu Mare.

CITE CEVA DESPRE ORGANIZAREA MUNCII

Din nou la Baia Mare. De data aceasta obiectul vizitei este biblioteca casei de cul-tură a sindicatelor. Cine e curios să se do-cumenteze în legătură cu activitatea ei cul-tural-educativă ar fi trebuit să asiste neapă-rat la manifestările de masă ale casei de cultură a sindicatelor din Baia Mare. Numai așa ar fi aflat că în luna ianuarie s-a ținut o recenzie asupra cărții *Mina din vale* de Teofil Bușecan, o seară de lectură, alta de întrebări și răspunsuri (în colaborare cu S.R.S.C.), 3 audii muzicale; în luna fe-bruarie — un simpozion literar pe tema „Alegerile din trecut și de azi”, o seară li-terară și o conferință pe aceeași temă, un simpozion pe tema „Figuri de eroi ai clasei muncitoare”, o recenzie; în luna martie — o

seară de ghicitori, o dimineață de povești, o conferință, un recital de poezii; în luna aprilie — 2 audiții muzicale, o seară literară, din nou audiții muzicale și câteva recenzii. Cite din aceste manifestări au fost organizate de bibliotecă nu se știe; caietul de evidență al activității bibliotecii, nu spune nimic. La sfârșitul lunii aprilie era înregistrată o singură manifestare: aceea din 10 ianuarie 1961. Dar nu numai de evidență este vorba; și acest lucru este foarte important; în atenția bibliotecii n-a stat preocuparea de a populariza unele cărți tehnice, de a organiza manifestări de masă mai variate și bogate în conținut.

Dacă curiozitatea te duce și mai departe, alii și alte „amănunte”: bibliotecarul Ion Cristian lucrează fără un plan de muncă. Mai precis: pe cel din primul trimestru — după spusele lui — nu-l are la bibliotecă, ci acasă, iar cit despre cel din trimestrul II încă nu-l terminase la sfârșitul lunii aprilie. (De altfel, acest „amănunt” l-ar fi aflat și la biblioteca Complexului C.F.R. Satu Mare). Și încă citeva „amănunte”: registrul de inventar nu e în ordine, registrul de mișcare a fondului nu există, iar cit despre activitatea de îndrumare melodică, din caietul de evidență nu rezultă nimic.

★

Este cert că dacă bibliotecile în care s-au semnalat unele lipsuri ar fi fost controlate sistematic de către consiliile locale ale sindicatelor și de comitetele sindicale din întreprinderi, rezultatele în munca cu cartea ar fi fost mai bogate.

Realizările obținute de către bibliotecile fruntașe din regiunea Maramureș constituie o dovadă a faptului că atunci când bibliotecile sînt ajutate și controlate în mod sistematic, ele obțin succese în munca cu cartea. Extinderea experienței dobîndite de biblioteca clubului „Flacăra” din Baia Mare privind activitatea cu bibliotecile mobile și a bibliotecii clubului „I. C. Frimu” din Satu-Mare în organizarea manifestărilor de masă cu cartea precum și experiența altor biblioteci fruntașe va contribui la ridicarea muncii cu cartea pe o treaptă și mai înaltă.

A. GEORGESCU

FOILETONUL

RĂSFIND UN REGISTRU DE PROCESE VERBALE

Biblioteca — o bibliotecă obișnuită, cu rafturi pline cu cărți, pe masă lișe de cititor, registre, caiete, iar lângă masă bibliotecarul... Un tînăr smead, cu doi ochi inteligenți mă privește curios. Nu știe cine sînt. Pe tovarășa Șerban bibliotecar șef la biblioteca raională Satu-Mare — care mă însoțește — o cunoaște foarte bine, pe cînd eu eram un nou venit. Am apucat să schimbăm doar cîteva cuvinte și au intrat doi cititori. Romulus Sabău — acesta e numele bibliotecarului — s-a apucat să-i servească.

„El priveam... „BIBLIOTECARUL” — iată un subiect despre care s-ar putea scrie multe. Acum îmi stă în față, îl aud discutînd cu cititorii, sfătuiindu-i ce să citească, îndemnîndu-i să vină mai des pe la bibliotecă. Aduce cărți, le înregistrează și apoi se întinde cu dragoste cititorului.

Fără să vreau mi-am aruncat privirea asupra unui registru ce se găsea pe masă în apropierea lui. Era un registru obișnuit, pe care scria: „Registru de inspecție și

control". Curios, m-am uitat înăuntru: „Eh, nimic interesant, procese verbale...” Deodată, minat parcă de un resort necunoscut, m-am aplecat asupra lui și am început să-l citesc cu atenție. În registru se vorbea despre lipsurile și realizările în muncă ale bibliotecarului.

În cei doi ani de activitate ca bibliotecar comunal Romulus Sabău a avut destule controale. Numai într-un singur an i s-au încheiat 7 procese verbale de inspecție, iar biblioteca a fost vizitată „în trecere” de și mai multe ori. De fiecare dată, Romulus Sabău a fost criticat pentru lipsurile constatate și evident, ajutat să muncească mai bine.

„Registrul de inspecție și control” este oglinda scriptică a ajutorului sistematic acordat tovarășului Sabău de către organele de control. Să răsfoim câteva file și să rezumăm cele înscrise în ele.

...La 4 mai 1960, tovarășa Șerban Irina constată că la biblioteca comunală din Aradud există serioase lipsuri în ținerea evidenței: înscrierea cititorilor și evidența publicațiilor citite nu sînt înregistrate la zi, iar registrul de mișcare a fondului de publicații e întocmit neglijent. Tovarășul Sabău primește indicații precise — verbal și în scris — privitoare la îmbunătățirea evidenței, organizarea unor manifestări de masă pentru popularizarea cărților din bibliotecă și îmbunătățirea conținutului muncii cu cartea.

...După o lună și jumătate, la 24 iunie, biblioteca a fost controlată de tovarășul Vasile Căpilneanu, inspector metodist la secția de învățămînt și cultură a sflatului popular raional, care semnalează slaba preocupare a bibliotecarului pentru îmbunătățirea muncii de îndrumare a lecturii cititorilor și aceleași neglijențe în ținerea evidenței.

...N-a trecut nici măcar o lună. Se părea că tovarășul Sabău a înțeles că poate și trebuie să-și îmbunătățească munca. Acest fapt a fost consemnat în procesul verbal încheiat de tovarășa Șerban la data de 14 iulie. Din nou — verbal și în scris — tovarășul Sabău primește indicații metodice

amănunțite și împreună cu el se stabilesc termene precise pentru realizarea planului de muncă.

Dar... n-au trecut nici două luni și biblioteca este din nou controlată. La data de 7 septembrie (tovarășa Tamaș Maria — de la biblioteca raională) și apoi la 12 noiembrie (tovarășa Șerban Irina) constată că există neconcordanță între datele din fișele de cititor și caietul de evidență zilnică a activității, că nu s-au organizat acțiuni de popularizare a cărților agrozootehnice, că nu există o susținută preocupare pentru permanentizarea cititorilor, iar termenele stabilite în planul de muncă n-au fost respectate. Bibliotecarul este avertizat să-și îmbunătățească munca, să lichideze cu neglijența. Din nou — verbal și în scris — i se dau indicații...

Aici m-am oprit. „Pînă cînd va mai continua așa? — îmi zic — Asta e curată indolență! Ce-i de la raion îi tolerează prea multe! Era cazul ca după atîtea controale și ajutor să se treacă la măsuri mai severe!”

Nu m-am putut reține să nu-i spun tovarășei Șerban reflexiile mele. Eram sigur că mă va aproba. Dar spre surprinderea mea, Romulus Sabău găsește în ea un apărător vehement.

— „Nu e așa, tovarășe! Sabău e un băiat bun, are un fond sănătos, e cinstit și îi place munca de bibliotecă. Noi îi cunoaștem

nu numai lipsurile ci și calitățile, de aceea am avut răbdare și l-am ajutat. Dacă n-am fi înțeles acest lucru mai răminea el la bibliotecă?”. Apoi privindu-mă cu reproș, adăugă :

— „Nu este bine să ne pripim!”.

Mi-am aruncat din nou privirea în registrul căutînd parcă în paginile lui o confirmare a faptului că eu am avut dreptate. Din spate mă priveau doi ochi necruțători...

...Dar iată, același registru de inspecție a devenit parcă altul. În el apar fapte noi încă de la începutul anului 1961: munca la biblioteca comunală din Arduș a început să se îmbunătățească. În primul trimestru al anului au fost înscrși 726 cititori care au citit 4.753 de cărți. Alături de cărțile social-politice, de popularizare a științei și beletristică realist-socialistă, un loc important în lectura țăranilor muncitori îl ocupă cărțile care tratează probleme de agricultură. În comparație cu perioada corespunzătoare a anului trecut au fost difuzate mai mult de 400 cărți agrozootehnice. Pentru popularizarea acestora s-au făcut numeroase prezentări de cărți, s-a organizat la ferma agrozootehnică a G.A.C. o confătuire cu cititorii pe tema: *Cum putem obține 3800 kg lapte de fiecare vacă furajată*, iar la brigada de cîmp o confătuire cu cititorii pe tema: *Porumbul siloz, izvor de belșug pentru G.A.C.* Munca cu cartea a fost legată strîns de sarcinile concrete ale gospodăriei agricole colective. Biblioteca comunală Arduș a fost obiectul unui schimb de experiență la care au participat directori de cămine culturale și bibliotecari din întregul raion, care au urmărit cu viu interes dramatizarea unor fragmente din romanul *Clocote* de A. G. Vaida, unul din autorii dramatizării fiind bibliotecarul... Romulus Sabău.

Am închis registrul și m-am uitat la Sabău: mă privea deschis, drept în ochi, cu siguranța omului conștient de menirea sa. Zîbind l-am întrebat ce părere are despre munca de bibliotecă :

— „Munca cu cartea este plăcută, interesantă, dar nu e lipsită de greutate — mi-a

răspuns el. — Pentru un tînăr care s-a consacrat profesiei de bibliotecar, lipsa de experiență este cea mai mare greutate. De aceea, ajutorul competent al metodiștilor de la regiune sau raion este totdeauna bine venit. Și nu pot să mă plîng că n-am fost ajutat. Ea, dimpotrivă, cred că mai mult decît alte biblioteci comunale. Dar e foarte important ca acest ajutor să nu se rezume numai la indicații generale cu privire la ceea ce trebuie să facă bibliotecarul, ci și cum să facă, cum să lege mai concret activitatea sa de sarcinile economice ale comunei. În această direcție am primit un ajutor deosebit de important din partea organizației de partid din comună, care m-a îndrumat să orientez munca cu cartea în sprijinul gospodăriei agricole colective..”

Mă uitam la el în timp ce-mi vorbea și reflectam :

„Registrul de inspecție și control consemnează în fraze laconice fapte și măsuri... Dar semnificația lui este cu mult mai adîncă: el arată preocuparea pentru creșterea cadrelor de bibliotecari. Sabău a fost ajutat și rezultatele au început să se vadă. Dar ce bine ar fi ca biblioteca raională să ocupe în mai mare măsură și de celelalte biblioteci din raion. Pentru că un lucru e limpede: îndrumarea metodică și controlul sistematic al activității constituie un mijloc eficace pentru creșterea cadrelor.”

A. GRAUR

FRUNTAȘII NOSTRI

IN CONCURSUL BIENAL PE ANUL 1960

BIBLIOTECA REGIONALĂ I A Ș I

Hărnicia, priceperea, entuziasmul și spiritul de inițiativă caracterizează colectivul Bibliotecii regionale Iași. Indrumată cu grijă deosebită de Comitetul regional P.M.R., această bibliotecă a obținut în primul concurs bienal „Biblioteca în slujba construcției socialiste” locul I pe țară.

Eforturile sporite, acțiunile de masă cu cartea bine orientate și eficiente, organizarea exemplară a bibliotecii regionale precum și îndrumarea metodică a bibliotecilor din regiune și munca individuală cu cititorii au fost mereu în atenția harnicului și încheatului colectiv în frunte cu comunistul Constantin Gilea, directorul acestei biblioteci. Bun organizator, el se află în fruntea tuturor acțiunilor organizate la bibliotecă, prezent în mijlocul colectivului metodic, care pe lângă materialele scrise și acțiunile de masă organizate la sediul bibliotecii, desfășoară o intensă activitate de îndrumare metodică pe teren, având ca preocupare permanentă ridicarea unităților rămase în urmă la nivelul celor fruntașe pe regiune.

Il găsești pe tovarășul Gilea peste tot unde directorul trebuie să pună umărul la îmbunătățirea muncii, la buna organizare a activității cu cartea la sediu și în regiune.

Intregul colectiv, încă de la începutul anului 1960, a pornit hotărît să nu-și precupețească priceperea și puterea de muncă în scopul câștigării întrecerii socialiste inițiate de Ministerul Invățămîntului și Culturii în cadrul primului concurs bienal „Biblioteca în slujba construcției socialiste”.

În această întrecere, tovarășul Constantin Gilea a fost — cum zic lucrătorii Bibliotecii regionale Iași — „sufletul colectivului”. A menținut mereu treaz spiritul întrecerii, a analizat periodic și a apreciat cu obiectivitate munca fiecărui bibliotecar din colectiv, a fiecărui raion, determinînd în felul acesta îmbunătățirea continuă a activității bibliotecilor, legarea ei tot mai strînsă de rezolvarea sarcinilor politice și economice ale regiunii.

Rezultatul: anul trecut, numai la biblioteca regională, peste 19.000 cititori au împrumutat mai mult de 405.000 volume. Întreaga rețea de biblioteci de masă din regiunea Iași s-a orientat spre ridicarea muncii lor pe o nouă treaptă, superioară, atît din punct de vedere cantitativ cit mai cu seamă calitativ.

La consfătuirea pe țară a bibliotecarilor, Constantin Gilea s-a angajat în numele său și al întregului colectiv de bibliotecari ai bibliotecii regionale și din regiune, să consolideze rezultatele bune obținute în primul concurs bienal „Biblioteca în slujba construcției socialiste”, să păstreze cu cinste titlul de bibliotecă regională fruntașă pe țară.

*

BIBLIOTECA
REGIONALĂ
DIN
TIRGU-
MUREȘ

Cind cititorii — oaspeți obișnuiți și mai puțin obișnuiți — frecventează sălile bibliotecilor, înseamnă în primul rînd că ei găsesc acolo un prieten de care se simt din ce în ce mai legați: cartea. Dar mai înseamnă (și nu

în ultimul rînd) — în cazul bibliotecilor de lectură publică din regiunea Mureș-Autonomă Maghiară — că gazda este deosebit de ospitalieră, bucuroasă oricînd de oaspeți înseși de cultură cărora le oferă cu dărnicie bunurile care de fapt le aparțin. Munca deosebit de fructuoasă a colectivului Bibliotecii regionale a cărei directoare este tovarășa Barbara Halasz, capătă astfel valoarea unei opere pe care oaspeții de fiecare zi ai bibliotecilor o respectă indirect, cîstînd-o cu prezența lor.

Pentru a ilustra mai bine desfășurarea muncii cu cartea în diferitele tipuri de biblioteci de pe cuprinsul regiunii Mureș-Autonomă Maghiară, să cercetăm o statistică simplă, dar grăitoare: 30% din populația întregii regiuni figurează printre cititorii permanenți ai bibliotecilor; bibliotecile raionale au în medie aproape 3000 de cititori; cele comunale 1000 de cititori cărora le-au difuzat în medie peste 10.000 de volume.

Este în primul rînd un merit al tovarășei Barbara Halasz că — însușindu-și Directivele Congresului al III-lea al partidului cu privire la obiectivele muncii cultural-educative de masă — colectivul metodic al bibliotecii regionale s-a orientat în permanență spre rezolvarea sarcinilor politice și economice și — răspunzînd operativ indicațiilor primite din partea organelor de partid și de stat — a întocmit din timp materiale metodice și bibliografice corespunzătoare. Secția tehnică a Bibliotecii regionale ajută din plin muncitorii, tehnicienii și inginerii întreprinderilor și instituțiilor aflate în oraș, în regiune, în însușirea unor bogate cunoștințe

în scopul creșterii nivelului lor profesional și tehnic și a productivității muncii.

Demnă de relevat este și strădania întregului colectiv al bibliotecii de a contribui la educarea cititorilor în spiritul patriotismului socialist, al înfrățirii poporului român cu minoritățile naționale.

Harnicul colectiv al Bibliotecii regionale din Tg. Mureș — în fruntea căreia se află comunista Barbara Halasz — este astăzi în posesia steagului de fruntaș care poartă însemnul: „Premiul II — concursul biennial „Biblioteca în slujba construcției socialiste“. Este o răsplătă binemeritată, pe care o vor cînti, cu o prezență sporită în sălile bibliotecilor, miile de cititori din regiune.

*

BIBLIOTECA
REGIONALĂ
DOBROGEA

La sfîrșitul concursului biennial „Biblioteca în slujba construcției socialiste“, Biblioteca regională Dobrogea a obținut un premiu special. Colectivul acestei biblioteci, condus cu destoinicie și entuziasm de tovarășul Gheorghe Popescu, a muncit cu hotărîre și elan

pentru a face din biblioteca lor un adevărat lăcaș de cultură socialistă.

Pentru ca munca cu cartea să se desfășoare cu succes, pentru ca bibliotecile din regiune să desfășoare o rodnică și susținută activitate, întregul colectiv al Bibliotecii regionale în frunte cu comunistul Gheorghe Popescu, directorul bibliotecii, n-a precupețit nici un efort. Datorită unei competente munci de îndrumare și control, dovedind operativitate și perseverență, tovarășul Gheorghe Popescu a contribuit prin munca sa la integrarea bibliotecilor din mediul rural în viața nouă, socialistă, a sateelor dobrogene. La sate, activitatea cu cartea se desfășoară în întreaga Dobroge sub con-

ducerea organizațiilor de partid și se bucură de cel mai deplin sprijin al organelor de stat, contribuind la întărirea economică-organizatorică a unităților socialiste din agricultură, la ridicarea producției agricole, la educarea în spirit colectivist a țăranilor muncitori.

În vechea Dobroge — în care domnea sărăcia și analfabetismul — astăzi se petrec fapte cu totul noi. Bibliotecile și-au cîștigat un loc de frunte în rîndul instituțiilor culturale de la orașe și sate, se bucură de condiții materiale optime, de prestigiul și dragostea cititorilor. Pentru aportul său la bogata activitate desfășurată, colectivul Bibliotecii regionale Dobrogea în frunte cu tovarășul Gheorghe Popescu a meritat din plin distincția primită.

BIBLIOTECA RAIONALĂ FOCȘANI

Multi bibliotecari din țară au auzit sau au vizitat Biblioteca raională Focșani. Această bibliotecă este renumită nu numai în regiunea Galați, ci pe tot cuprinsul patriei. Și într-adevăr, colectivul bibliotecii și bibliotecarul șef, tovarășul Oprea Nedelcu au cu ce

se mindri. Ceea ce caracterizează activitatea Bibliotecii raionale Focșani, este preocuparea continuă pentru îmbunătățirea conținutului muncii cu cartea, legarea ei de sarcinile politice și economice concrete ale raionului, promovarea cu curaj a celor mai noi metode de muncă în scopul valorificării maxime a fondurilor de publicații și îmbunătățirii îndrumării lecturii cititorilor.

Munca entuziastă, sîrguința și hotărîrea tovarășului Oprea Nedelcu, au fost în nenumărate rînduri pildă și îndemn pentru întregul colectiv.

Inițierea și stimularea unor acțiuni ca de pildă: consfătuiri cu președinții, brigadierii și tehnicienii din gospodăriile agricole

colective, consfătuiri cu diferiți cultivatori și crescători de animale, liste bibliografice însoțite de scrisori metodice, organizarea cu pricepere a seminariilor raionale, a practicii bibliotecarilor comunali noi încadrați, unele cursuri de perfecționare etc. au făcut ca tovarășul Oprea Nedelcu să fie iubit și apreciat de tovarășii săi.

Pentru activitatea bogată și multilaterală pe care a desfășurat-o, colectivul Bibliotecii raionale Focșani, condus de tovarășul Oprea Nedelcu, a primit la sfîrșitul concursului bial „Biblioteca în slujba construcției socialiste” premiul I pe țară.

BIBLIOTECA RAIONALĂ RĂDĂUȚI

Preferințele pentru lectură se manifestă la cititori, cel mai adesea, în funcție de preocupările lor imediate. Cartea îndeplinește în egală măsură un rol educativ dar și mobilizator. Cartea ajută și îndeamnă la fapte mari și frumoase în viață și în muncă.

Este un adevăr pe care ni l-au confirmat frumoasele rezultate obținute de tovarășul Gheorghe Cotor în munca de conducere a Bibliotecii raionale Rădăuți, căreia i s-a decernat premiul II la sfîrșitul concursului bial „Biblioteca în slujba construcției socialiste”. Tovarășul Gheorghe Cotor s-a dovedit a fi nu numai un priceput organizator, dar și un apropiat prieten al cititorilor ale căror preocupări l-au interesat. Munca metodică și de îndrumare a bibliotecilor comunale și sătești desfășurată ținînd seama de specificul economic al localităților și de sarcinile concrete care le stau în față, a dat rezultate dintre cele mai bune. Legîndu-și întreaga activitate de sarcinile muncitorilor și colectivștilor din raionul Rădăuți, Biblioteca raională împreună cu bibliotecile comunale și sătești a obținut

succese deosebite, mai ales în ceea ce privește conținutul muncii.

Succesul acesta n-ar fi fost posibil fără munca de îndrumare și control a comitetului raional de partid. Biblioteca raională a reușit să înregistreze 4.100 cititori și să imprumute pentru lectură 65.765 volume.

BIBLIOTECA RAIONALĂ SEBEȘ

Cînd iei o carte nouă, bibliotecara se interesează mai întîi de impresiile pe care ți le-a lăsat ultimul volum împrumutat și e gata să discute cu tine subiectul noului roman pe care ți-l recomandă cu căldură.

Vezi în gestul acesta mai mult decît simțul datoriei. Și abia aștepți să-ți mai faci o vizită, cu riscul că n-o să te creadă că ai parcurs într-un timp afit de scurt paginile romanului pe care trebuie să-ți restitui.

Scene ca acestea se petrec desigur în mod frecvent. Cînd însă o asemenea comportare face parte dintr-o metodă obișnuită de muncă, ea este relevată în mod deose-

bit și răsplătită ca în cazul lucrătorilor care deservește biblioteca raională Sebeș, colectiv premiat la sfîrșitul concursului bienal „Biblioteca în slujba construcției socialiste”.

În fruntea acestui colectiv se află tovarășa Paraschiva Rădăcină. Avînd o experiență bogată, bibliotecara șefă a bibliotecii raionale Sebeș s-a preocupat în egală măsură de organizarea unor schimburi de experiență între bibliotecile comunale, sateștii cit și de ținerea cu regularitate a seminariilor, fapt care a creat bibliotecilor posibilitatea să-și orienteze activitatea pe cele mai actuale probleme ale vieții satului: întărirea economico-organizatorică a gospodăriilor agricole colective, lărgirea sectorului socialist din agricultură, dezvoltarea conștiinței socialiste și formarea spiritului colectivist al țaranilor muncitori. Tovarășa Paraschiva Rădăcină este un om energic, priceput și pune mult suflet în tot ceea ce face.

Munca însulețită desfășurată de colectivul bibliotecii raionale constituie oglinda activității bibliotecilor din întregul raion. În anul 1960, biblioteca condusă de tovarășa Paraschiva Rădăcină a înscris 3.220 cititori și a difuzat 53.280 volume.

3220 cititori pasionați, pe care îi atrag deopotrivă paginile cărții ca și modul exemplar în care își desfășoară activitatea colectivul bibliotecii raionale.

Ș T I R I

● *Sub titlul „Biblioteca Centrală din București”* — V. Protici redactor la revista de specialitate „Bibliotecar” din R.P. Bulgaria — publică în nr. 4 al acestei reviste un interesant articol privitor la activitatea Bibliotecii Centrale de Stat a R.P.R. „Cu toate că este una din cele mai tinere biblioteci naționale din Europa — se spune în articol — ea poate fi comparată prin bogăția fondurilor de cărți rare și manuscrise de care dispune, cu cele mai vechi și mai bine înzestrate biblioteci din lume”.

După ce face o amănunțită prezentare a organizării bibliotecii, după ce trece în revistă cele mai însemnate cărți și manuscrise din fondul principal de cărți, autorul evidențiază rolul pe care-l joacă această bibliotecă în viața culturală a

celor ce muncesc, subliniind în mod deosebit sprijinul pe care Partidul Muncitoresc Român îl acordă dezvoltării acestei instituții.

● La Biblioteca Centrală a Armatei din Sofia este introdus accesul liber al cititorilor la fondul de cărți al bibliotecii și anume la fondurile de cărți social-politice, militare și beletristice. Rezultatul: în 1960 a crescut cu 40% numărul cititorilor față de anul 1959. Pentru a extinde larg această metodă, la începutul fiecărui an se organizează cursuri și seminarii de recalificare a bibliotecarilor din diaterite unități militare, unde însușirea noii metode a accesului liber este larg discutată. În curînd această metodă va fi introdusă în toate bibliotecile armatei populare din R.P. Bulgaria.

**Mai
APROAPE**

de VIATA

DOCUMENTAREA TEHNICĂ ÎN SPRIJINUL RIDICĂRII CALITĂȚII PRODUSELOR

Direcția principală către care ne concentrăm eforturile noastre în etapa actuală este ridicarea calității producției. Sub semnul întrecerii pentru o calitate superioară a produselor, pornite în cinstea glorioasei aniversări a partidului nostru drag, constructorii de autocamioane din Brașov luptă pentru realizarea camionului rominesc la un nivel tehnic mai înalt. În această bătălie, uzina urcă zilnic câte o treaptă, luptând la „Școala înaltei calități”, deschisă la fiecare loc de muncă din inițiativa ziarului de uzină „Steagul roșu”. În această luptă s-au angajat pentru ridicarea neîncetată a prestigiului fabricii noastre muncitorii, tehnicienii, inginerii, brigăzile de calitate U.T.M. și toți factorii care pot contribui la câștigarea ei.

În aceste condiții, rolul documentării tehnice crește. Ea este solicitată să răspundă cerințelor realizării autocamionelor noastre, la o calitate cât mai înaltă. În acest scop s-a luat o serie întreagă de măsuri importante. În primul rând s-a asigurat primirea de către fiecare muncitor a îndrumătoarelor pe profesii, de fiecare maistru a îndrumătoarelor pentru maiștri (caiete de nivel mediu) și de fiecare punct de documentare din secții a unui bogat material documentar, specific secției respective (revistele A.S.I.T., material documentar al Institutului de documentare tehnică, caietele de inovații întocmite de I.D.T., în colaborare cu ministerele, caiete care sînt trimise în primul rând brigăzilor de inovatori din uzină, caiete de progrese tehnice, conferințe, cataloage de cercetări bibliografice etc.). S-au luat măsuri ca tot acest material să treacă pe la adjunctul tehnic al secției. Acesta indică pe materialul respectiv tovarășul care trebuie să studieze o problemă sau alta din material. În felul acesta se asig-

gură ridicarea calificării, specializarea oamenilor ca o condiție în ridicarea calității producției.

O vastă documentație este pusă la dispoziția serviciilor de concepție și proiectare. Primim 105 reviste străine (titluri). Aceste reviste circulă în mape de la un sector la altul cu o urgență stabilită în funcție de specificul revistei și a serviciului. Unele din punctele noastre de documentare au început să întocmească cataloage analitice pe probleme importante, fiind unele articole din reviste. Astfel, serviciul *constructor-șef* alcătuiește un catalog pe următoarele probleme: motoare și în general automobile. La alte puncte de documentare s-au asigurat condiții pentru circulația articolelor din reviste pe la toți tehnologii.

Toate aceste măsuri sînt menite să evite folosirea unor procedee depășite și să asigure adaptarea procedeelelor celor mai moderne în scopul realizării unei producții sporite și de o calitate superioară.

Biblioteca tehnică, care funcționează în uzină a început întocmirea unor liste bibliografice pe profesii, în colaborare cu biblioteca Institutului politehnic Brașov. Astfel, au fost întocmite liste bibliografice pentru mecanici-auto, strungari, frezori, lăcătuși, sudori.

Problema îmbunătățirii produsului nostru a necesitat întocmirea unor cercetări bibliografice pe problemele: *Rezistența fontei la coroziune, Utilizarea industrială a sculelor ceramice, Arderea gazelor în cubitouri, Sudura cap la cap, Bancuri de rodaj pentru motoarele cu combustie, Executarea roților auto, Vopsirea cu cimp electrostatic, Proiectarea motoarelor în 8 V, Matrițe de forjă turnate* etc.

Munca de documentare contribuie, în mod substanțial la ridicarea calității producției.

Tehnologul principal Hoffman Francisc de exemplu, a putut să realizeze în cadrul planului tehnic al uzinei, o mașină pentru executarea găurilor de ungere la arborele cotit al autocamionului, pe baza unei temeinice documentări. Această mașină asigură o calitate înaltă arborilor cotiți, și totodată o reducere a timpului de lucru de la 8—9 ore la 40 de minute de piesă. La fel, inovatorul Nichita Zaharcișin, care se preocupă de problema ridicării calității pieselor strunjite, a fost îndrumat să studieze lucrarea: *Dispozitiv hidraulic de copiere adaptabile la strungurile paralele*, lucrare apărută în colecția *Din experiența uzinelor noastre* publicată de I.D.T. De asemenea, i s-a pus la dispoziție revistele *Automobilnaia Promișlennosti* nr. 5 din 1958, precum și alte reviste care tratau această problemă. Tovarășul Nichita Zaharcișin a realizat inovația: Copier pneumo-hidraulic, care nu numai că asigură o calitate mai mare a pieselor strunjite, dar mărește și productivitatea muncii cu 25—30%.

Pentru îmbunătățirea tehnologiei de presare a rezervorului de benzină și a panoului superior al torpedoului, tovarășului Mihai Hoșvîraneanu i s-a recomandat lucrarea: *Starea de tensiune plastică și stabilitatea proceselor de ambutisare a pieselor de formă complexă*.

Exemple de acest fel se pot da și în problema noii tehnologii de vopsire a autocamionului și aceea a montării și reglării frinei pneumatice la autocamion precum și în foarte multe alte domenii unde se cerea ridicarea calității producției.

Pe lângă munca de documentare tehnică desfășurată direct de unitatea de documentare tehnică din cadrul cabinetului tehnic și

de punctele de documentare tehnică din sectoare, biblioteca tehnică a recomandat și recomandă alături prin intermediul ziarului „Steagul roșu” cit și prin stația de radioamplificare, cărțile din fondul bibliotecii care tratează direct problema ridicării calității. În cinstea glorioasei aniversări a partidului s-a organizat o întrecere între bibliotecile mobile și de sectoare, în colaborare cu biblioteca sindicală.

Pentru sectoarele de concepție munca de documentare are o sferă mult mai largă, fiind orientată în etapa actuală aproape exclusiv pe problema calității. Orice problemă ivită (fie de proiectare fie de tehnologie) este documentată cât mai operativ din materialul pe care-l posedă biblioteca noastră tehnică și în special din lucrările I.D.T., revistele străine și cărțile comandate în străinătate, pe baza catalogului sistematic, catalogului analitic și catalogului I.D.T. În viitor, unitatea noastră de documentare își propune întocmirea în mod sistematic, a unor liste bibliografice pe care să le trimită sectoarelor, având în vedere planul tehnic și planul de măsuri tehnico-organizatorice, insistând asupra problemelor ridicării calității pieselor executate de sectoare, asupra metodelor înaintate de muncă și asupra executării unor instalații tehnice moderne, care să asigure calitatea producției. În ceea ce privește biblioteca, ea va organiza prin punctele de documentare concursuri inter-sectoare, pe profesii care vor avea ca obiectiv principal „treccrea cu succes a examenului: de absolvire a „Școlii înaltei calități”.

CONSTANTIN OLTEANU

Documentalist principal la uzinele
„Steagul roșu”-Brașov

FIȘIERUL PE PROFESII

Preocupată de a îmbunătăți munca de îndrumare a cititorilor muncitori din diferite întreprinderi ale orașului, Secția tehnică a Bibliotecii regionale din Tg. Mureș a inițiat încă din luna ianuarie a acestui an, organizarea unui fișier pe profesii al cititorilor muncitori. La înscriere, acestor cititori, pe lângă fișa de cititor obișnuită, li se întocmește încă o fișă pe care se scrie: numele și pronumele cititorului, profesia, locul de muncă, adresa precum și numărul fișei de cititor. În fișier, profesiile sînt așezate alfabetic și sînt scoase în evidență prin fișe divizionare. În cadrul profesiilor fișele cititorilor sînt grupate pe întreprinderi și alfabetic (pe nume de cititori).

Fișierul pe profesii al secției tehnice a Bibliotecii regionale Mureș-Autonomă Maghiară, cuprinde pînă acum cea 300 de fișe, grupate pe 42 profesii (cazangii, dulgheri, electricieni, fierari etc.), reprezentînd numai o parte a întreprinderilor industriale din localitate: Fabrica de mobilă „23 August”, Fabrica „Encsel Mauriciu” care produce garnituri de card pentru industria lînii și bumbacului, Întreprinderea „Ludovic Minszki” unde se fabrică articole casnice moderne, Întreprinderea „Secera și ciocanul” și Uzina electrică.

În planul secției sînt prevăzute o serie de măsuri de răspîndire a cărților tehnice și de atragere de cititori din unele întreprinderi ca Fabrica de zahăr „Bernáth Andrei”, Fabrica de conserve „Mureșul” precum și dintr-o serie de unități ale cooperăției meșteșugărești care nu sînt încă prezente în acest fișier. Pentru început, Biblioteca regională a întocmit și difuzat acestor unități afișe cu scopul de a populariza în rîndurile muncitorilor de aici profilul fondului de cărți al secției tehnice.

Deși este încă în stadiu experimental, fișierul pe profesii al secției tehnice a Bibliotecii regionale Mureș-Autonomă Maghiară dă bune rezultate. El servește lucrătorilor secției pentru completarea fondului de cărți potrivit cerințelor profesionale ale cititorilor, iar lucrătorilor secției metodico-bibliografice în alcătuirea indicilor bibliografici.

Recent, biblioteca a întocmit cîteva materiale metodice pentru o serie de profesii bine reprezentate în fișier și anume: un plan de lectură pentru horticultori, un indice bibliografic de recomandare adnotat pentru turnători, profesie comună mai multor întreprinderi din oraș, iar pentru muncitorii de la Fabrica de cabluri o listă bibliografică de recomandare pe tema: *Fabricarea și întreținerea cablurilor*.

Evidența cititorilor pe profesii și pe întreprinderi, înlesnește lucrătorilor bibliotecii munca de îndrumare a lecturii acestora. Materialele bibliografice pot fi trimise direct celor interesați. În același timp, folosind datele înscrise pe fișele acestui fișier, biblioteca poate mobiliza cu ușurință cititorii la diferite manifestări de masă cu cartea tehnică, pe care le organizează.

Secția tehnică a Bibliotecii regionale Mureș-Autonomă Maghiară se îngrijește de completarea permanentă a acestui fișier cu fișele noilor cititori muncitori din întreprinderile din localitate.

UNELE PROBLEME ALE MUNCII BIBLIOTECII REGIONALE IAȘI CU PUBLICAȚIILE REGIONALE

În ansamblul muncii bibliografice desfășurată de Biblioteca regională Iași, munca cu publicațiile regionale, sau mai precis, cu publicațiile care se referă la regiune (în diferent unde au fost tipărite) ocupă un loc special. Deosebită importanță a acestei munci, dacă ne gîndim la faptul că ea face parte integrantă din munca de educație patriotică a cititorilor, a determinat o atență studiere a problemelor ridicate de munca cu publicațiile regionale.

Cu toate că regulamentul concursului biennial „Biblioteca în slujba construcției socialiste” obliga bibliotecile regionale să-și organizeze un fișier tematic pe această temă, indicațiile metodice date au fost insuficiente. Discuțiile din presa de specialitate — puține și ele — nu au răspuns la toate problemele: formarea aparatului de cercetare, îmbogățirea fondului de publicații regionale, metoda de lucru, schema fișierului regional, munca de masă cu cititorii — probleme cărora bibliografii noștri au trebuit să le găsească o rezolvare. În această direcție articolul *O cale spre rezultate practice mai însemnate — Bibliografia locală* (partea a I-a și a II-a) de A. Lupu publicat în numerele 4/1961 și 6/1961 ale revistei „Călăuza bibliotecarului”, au fost bine venite, clarificând competent o serie întreagă de probleme.

În cadrul bibliotecii noastre organizarea muncii cu publicațiile regionale a fost influențată pozitiv și de studierea materialelor sovietice de specialitate.

Organizarea fondului de publicații regionale a pus în primul rind problema depistării materialelor care fac obiectul bibliografiei regionale. Colecțiile ziarului local *Flacăra Iașului*, colecția revistei *Iașul literar*, ca și a *Carnetului agitatorului*, publicațiile editate pe plan local fie de Comitetul executiv al sfatului popular al regiunii Iași (ca de exemplu: Savel Davicu *1917 și tradițiile revoluționare ale Iașului*, Iași, 1957 — sau lucrările literare ale scriitorilor ieșeni, cum este aceea a lui Ignea Dumitru, *Taina celor cincisprezece litere*, Iași, 1960), fie de instituțiile științifice din Iași (publicații cu apariție periodică de genul *Analelor Universității „Al. I. Cuza”*), lucrările scoase de Universitatea din Iași referitoare la centenarul acesteia, precum și volumele tipărite de editurile centrale — volume semnate de către scriitorii din Iași (Ion Istrati, Otilia Cazimir, C. Ciopraga, N. Țațomir, Mihai Florin Petrescu, Horia Zilieru etc.) — au fost depistate și luate în evidență. Publicațiile Consiliului regional F.D.P. din preajma alegerilor și volumele scoase de Direcția re-

gională de statistică au completat fondul de cărți.

Paralel cu achiziționarea publicațiilor ce apar curent, s-au achiziționat și lucrări ce prezintă o importanță deosebită pentru studiul istoriei orașului și regiunii Iași. Pentru viitor, preconizăm alcătuirea unui catalog alfabetic cumulativ, în care să evidențiem publicațiile ce se găsesc în fondurile bibliotecilor raionale și în special în fondurile Bibliotecii raionale Birlad, publicații indispensabile unui cercetător atent¹⁾.

Completarea fondului de publicații regionale pune însă probleme foarte grele. Colectura bibliotecilor nu poate pune întotdeauna la dispoziția bibliotecii toate materialele ce apar pe plan local și nu toate publicațiile se difuzează prin Colectură. Publicațiile științifice ale Universității ieșene, publicațiile editate de filiala din Iași a Academiei R.P.R. nu se difuzează prin Colectura bibliotecilor; achiziționarea acestor prețioase mijloace de informare a devenit posibilă de-abia în cursul anului trecut. Același lucru îl putem spune dacă ne referim la cursurile universitare litografiate la „Litografia învățământului”, cursuri des solicitate. Faptul că acestea nu se difuzează prin Colectură face posibilă „scăparea” unor titluri ce ar prezenta interes deosebit pentru bibliografia regională.

Publicațiile au fost introduse în fondul general al bibliotecii, așa cum de altfel preconizează și tovarășul A. Lupu în articolele citate mai sus. În trecut, nu toate cărțile au fost clasificate cu ajutorul unui indice auxiliar de loc. Anul trecut însă, și în special în anul acesta, toate publicațiile referitoare la regiunea Iași primesc un indice special — ceea ce ușurează mult clasificarea și aranjarea într-un singur loc a tuturor cărților ce interesează fondul regional.

Evidențierea și, implicit, popularizarea materialelor din categoriile analizate pînă acum se face prin intermediul sistemului general de cataloage: catalogul alfabetic și siste-

¹⁾ La Birlad se găsesc numeroase mărturii privind trecutul literar al acestui oraș. S-au păstrat colecții ale revistelor editate în acest oraș, monografiile privind dezvoltarea economică și socială, statistici, etc.

matic, catalogul tematic *Să cunoaştem regiunea Iaşi*, precum şi prin intermediul albumelor tematice întocmite pe diverse teme ca *Realizările oamenilor muncii din regiune în cinstea celui de-al III-lea Congres al P.M.R., Alegerile de deputaţi pentru Marea Adunare Naţională şi pentru sfaturile populare din 5 martie 1961*. Tot în această direcţie au fost întocmite şi diverse materiale bibliografice.

Fişarea analitică a articolelor apărute în publicaţiile periodice a ocupat, şi ocupă, un loc însemnat în volumul muncii de bibliotecă. Iniţial s-a pus problema lişării tuturor articolelor; fiecare ştire luată în parte prezintă interes pentru studiul dezvoltării regiunii; pe măsura specializării bibliotecarilor care lucrează la stringerea materialului s-a ajuns la o selecţionare mai precisă, aria preocupărilor restringându-se în sensul unei mai bune trieri a materialului fişat.

Problema ordinii de aşezare a fişelor în catalog a fost rezolvată, folosind schema clasificării zecimale. Deşi metoda nu este cea mai bună, totuşi prezintă multe avantaje, creînd posibilitatea studierii întregului complex de probleme referitoare la regiune, inclusiv bibliografia personalităţilor din localitate. În primul rînd sînt evidenţiate materialele referitoare la istoria partidului, la problemele vieţii de partid, la plenaryle şi conferinţele regionale de partid.

Structura catalogului folosit de noi se apropie de cea discutată în „Călăuza bibliotecarului”. Totuşi faţă de schema publicată propunem o serie de îmbunătăţiri care ar face ca el să fie mai uşor consultat. Alăturarea grupelor 3 şi 9 ar da catalogului o unitate mai mare şi ar da posibilitate cercetătorului să cunoască mai uşor dezvoltarea regiunii. Tot pentru întărirea unităţii, alăturarea grupelor 4 şi 8 ni se pare pe deplin justificată, dat fiind caracterul acestor discipline (ne referim la istoria limbii şi la istoria literaturii).

Materialele luate în evidenţă au fost folosite la alcătuirea mai multor indici bibliografici, dintre care unul a fost intitulat *Dezvoltarea agriculturii socialiste în regiunea Iaşi, 1949—1959*. Materialul cuprinde 644

de titluri, orînduite după următoarea schemă: 1. Tărînimea muncitoare păşeşte cu încredere pe calea agriculturii socialiste; 2. Documente de partid, viaţa de partid; 3. Întărirea economico-organizatorică a unităţilor din sectorul socialist al agriculturii; 4. Dezvoltarea G.A.C. asigură venituri mari colectiviştilor; 5. Cuceririle ştiinţei în slujba sporirii producţiei agricole; 6. Aspecte social-culturale.

Un plan de lectură a avut ca temă oglindirea în literatură a figurii lui Ilie Pintilie, eminent fiu al clasei muncitoare, care s-a născut şi a activat în oraşul Iaşi. Un alt plan de lectură a recomandat cititorilor cărţi şi articole referitoare la tradiţiile revoluţionare de luptă ale muncitorimii ieşene.

Serviciul bibliografic a întocmit un indice bibliografic (sau mai precis o bibliografie) pe tema: *George Enescu*. După cum se ştie acest mare compozitor a avut o serioasă contribuţie la dezvoltarea vieţii muzicale a oraşului Iaşi.

În organizarea muncii de popularizare a literaturii referitoare la regiune un loc aparte îl ocupă munca de popularizare a operelor beietristice ce privesc Iaşul. Anul trecut — ca şi în acest an — Biblioteca regională a organizat mai multe întîlniri între scriitorii ieşeni şi cititori. O asemenea întîlnire care s-a bucurat de un deosebit succes, a avut ca temă discutarea romanului *Tinerete fără tinerete* a scriitorului Ion Istrati. În prezenţa autorului, cititorii bibliotecii au vorbit despre modul în care a fost primită cartea de tinerii din oraşul Iaşi, despre ce va mai scrie autorul, despre calităţile şi lipsurile romanului. În cinstea celei de a 40-a aniversări a P.C.R. în localul bibliotecii un grup din cei mai reprezentativi scriitori ieşeni au citit din operele lor închinete măreţului eveniment, au citit poezii referitoare la munca oamenilor muncii din oraşul Iaşi.

Organizarea bibliografiei locale, la nivelul cerinţelor actuale, pune în faţa lucrătorilor Bibliotecii regionale Iaşi sarcini de mare răspundere. Lipsurile care mai persistă în activitatea noastră, în ceea ce priveşte colecţia de materiale referitoare

la regiune, colecție încă relativ mică, aparatul bibliografic a cărui întocmire a început de puțin timp și care nu poate satisface în întregime toate cerințele, pregătirea competentă a bibliotecarilor care lucrează în această direcție în problemele referitoare la bibliografia regională, se cer rezolvate cât mai curind, căci de rezolvarea acestor pro-

bleme depinde îndeplinirea sarcinilor ce stau în fața bibliografilor noștri, în direcția evidențierii realizărilor obținute de oamenii muncii din regiunea Iași, în anii puterii populare.

LIVIU MOSCOVICI
*bibliograf la Biblioteca regională
Iași*

PREGATIREA POLITICO-IDEOLOGICĂ A BIBLIOTECARILOR DIN RAIONUL REGHIN

Bibliotecarii — activiști pe frontul ideologic — sînt propagatori ai cuvîntului partidului în masele largi de oameni: ai muncii de la orașe și sate. Ei au datoria ca prin intermediul cărților din bibliotecile respective să militeze activ pentru lămurirea politicii partidului și guvernului, pentru atragerea oamenilor muncii la îndeplinirea ei în toate domeniile de activitate. În raionul Reghin își desfășoară activitatea un mare număr de bibliotecari sătești, comunali, raionali. Acești răspînditori în mase a politicii partidului constituie prețioase ajutoare ale organizațiilor de partid din localitatea respectivă. Bibliotecarii comunali și deosebi cei sătești, sînt nelipsiți din mijlocul țărănilor muncitori, recomandîndu-le acestora cărți și broșuri, articole din ziare și reviste care oglindesc justea politică a partidului nostru, care-i ajută la formarea unei concepții științifice despre natură și societate, să judece viața, fenomenele, în lumina legilor dialecticii, cu alte cuvinte să gîndească marxist. Este cunoscut însă faptul că eficacitatea muncii bibliotecarilor, orientarea lor spre cele mai esențiale probleme de viață, depind în cea mai mare măsură de pregătirea lor politico-ideologică. Conștienți de acest adevăr, anul acesta bibliotecarii din satele raionului Reghin (afară de doi angajați recent la bibliotecile comunale nou înființate) precum și de cei de la biblioteca raională au urmat cu regularitate învățămîntul ideologic alături de cadrele didactice.

Studierea problemelor de bază ale marxism-leninismului și ale istoriei Partidului Muncitoresc Român de către bibliotecarii a

contribuit la îmbunătățirea muncii în bibliotecă. De un deosebit folos în activitatea de îndrumare a lecturii cititorilor, au fost lecțiile și seminariile privind lupta dintre materialism și idealism, principiile ideologice și organizatorice ale partidului marxist-leninist și lupta acestuia pentru îndeplinirea vieții libere și fericite a celor ce muncesc. Prin învățămîntul ideologic, bibliotecarii din raionul nostru au fost ajutați să cunoască adînc problemele industrializării socialiste, ale transformării socialiste a agriculturii noastre, ale revoluției culturale, precum și felul cum activiștii culturali trebuie să ajute la îndeplinirea acestor sarcini. În primele seminarii s-a pus un accent deosebit pe studierea documentelor Congresului al III-lea al P.M.R.

Consultațiile colective organizate de organele de partid la nivelul comunelor și consultațiile individuale, au contribuit la lărgirea sferei cunoștințelor însușite, la lămurirea celor mai dificile probleme, la adîncirea lor. Astfel, bibliotecarii (din anul I) au primit consultații referitoare la lupta P.C.R. pentru apărarea intereselor maselor muncitoare în perioada stabilizării relative a capitalismului, iar cei din anul II, consultații cu privire la lupta P.C.R. împotriva fascizării țării, împotriva dictaturii regale și militaro-fasciste, lupta maselor populare sub conducerea partidului clasei muncitoare pentru instaurarea puterii democrat-populare, pentru construirea socialismului.

Trebuie să subliniem faptul că în acest an a existat o preocupare mai mare din partea Secției de învățămînt și cultură a Sfatului

popular raional Reghin în ceea ce privește îndrumarea studiului ideologic al bibliotecarilor. Inspectorii secției s-au interesat îndeaproape de modul în care se pregătesc pentru seminariile bibliotecarii, cum participă la dezbateri, dacă aplică în munca de răspundere a cărții cunoștințele căpătate. Astfel, secția a îndrumat pe cursanți să-și desvolte bibliotecile personale din care să nu lipsească lucrările clasice ale marxism-leninismului, să studieze materialul bibliografic pe bază de conspecte. La fel de meritorie a fost și preocuparea Bibliotecii regionale Mureș-Autonomă Maghiară de a înzestra bibliotecile din centrele comunale cu cărțile necesare studiului celor ce urmează învățământul ideologic.

Sprijiniți în felul acesta, bibliotecarii din raionul Reghin au studiat cu mult interes, obținând bune rezultate. Aceasta s-a oglindit în nivelul ridicat al discuțiilor din seminarii, ca și în creșterea calitativă a activității lor profesionale — munca bibliotecii fiind mai bine orientată pe problemele politico-economice actuale, mai bine susținută, având un conținut mai bogat, puternic legat de realitatea satului respectiv.

În munca cu cartea cit și în activitatea social-culturală a satului, bibliotecarii au manifestat o preocupare mai stăruitoare pentru popularizarea realizărilor partidului nostru. Astfel bibliotecarele Carolina Truță din comuna Chiheri, Maria Iacob din comuna Monor, Gafina Frișcă din comuna Dedrad, Maria Ciumă din comuna Urișiu și Magdalena Bartha din comuna Tonciu, caută permanent alături prin munca de îndrumare a lecturii cititorilor cit și prin programele brigăzilor artistice la care participă ca interprete ori conducătoare, să scoată în evidență deosebirile fundamentale existente în viața economică, politică și culturală a satului de

azi față de cel de ieri, convingând țărani muncitori de superioritatea orînduirii noastre socialiste față de cea capitalistă.

În urma studierii materialismului dialectic, bibliotecarii s-au preocupat mai intens de educarea științifică a cititorilor. Dezbaterile din seminarii i-au ajutat să înțeleagă mai bine caracterul reacționar al religiei care îndeamnă pe oameni la pasivitate îndepărtându-i de adevărul științific, să organizeze cu mai multă competență manifestări de masă pe teme ateist-științifice.

Cu toate aspectele pozitive, trebuie arătat că au existat și o serie de lipsuri în munca de pregătire ideologico-politică a bibliotecarilor. Unii dintre ei n-au studiat întotdeauna cu atenție și în întregime materialul bibliografic limitându-se numai la citirea notițelor luate după expunere, sau mulțumindu-se să memoreze date și fapte fără însă să le înțeleagă îndeajuns semnificația și deci să le poată interpreta just. În această situație sînt bibliotecarii Mihaly Janos din comuna Brincovenesti și Elisabeta Gliga din comuna Gurghiu. În cursul dezbaterilor din seminarii ei au dat dovadă cîteodată de o insuficiență a cunoașterii a unor importante probleme legate de viața satului unde muncesc.

Marele sarcini ale desăvîșirii construcției socialiste în patria noastră trasate de Congresul al III-lea al P.M.R. fac tot mai necesară în toate sectoarele, activitatea unor oameni cu o bună orientare politică și ideologică, buni cunoscători ai politicii partidului nostru, ai realizărilor regimului democratic-popular. O astfel de orientare o dă studierea sistematică, organizată a marxism-leninismului.

MIHAI SZABO

activist al Comitetului raional de partid
Reghin, regiunea Mureș-Autonomă Maghiară

O NOUĂ RUBRICĂ

COPILUL ȘI CARTEA

Ne propunem să dezbatem în rubrica Copilul și cartea, problema organizării grupelor de vîrstă, a fișelor de cititor, a legăturii bibliotecii cu familia și școala, ca și a problemelor legate de diferitele forme ale muncii bibliotecarului cu copiii ca: îndrumarea în colectiv a lecturii, organizarea discuțiilor colective în jurul cărților citite, organizarea jocurilor, a concursurilor și proceselor literare. Ne propunem de asemenea să organizăm în felul acesta un larg schimb de experiență în domeniul muncii bibliotecarilor, părinților și pedagogilor cu cartea pentru copii.

Pornind de la ideea că literatura pentru copii e acea parte din literatura generală care e mai potrivită ca fond, mod de expunere și limbaj pentru educarea copilului și cunoscînd particularitățile psihice ale fiecărei vîrste ca și particularitățile individuale ale copilului, bibliotecarul poate contribui prin munca sa la marea operă de educare a tinerei generații în spiritul comunismului.

Unul din cele mai însemnate mijloace de educare a copiilor în spiritul unei concepții juste despre lume și societate îl constituie cartea pentru copii. Literatura pentru copii, parte integrantă din tezaurul literaturii universale, este o puternică armă de educare a tinerei generații în spiritul moralei comuniste, al patriotismului socialist. În paginile cărților, micii cititori găsesc o entuziastă chemare la muncă perseverentă, un imn închinat muncii creatoare și entuziaste a constructorilor vieții noi, curajului și eroismului cetezătorilor.

Dar dacă literatura pentru copii este o parte integrantă din marele tezaur al literaturii universale, micul cititor e mult deosebit de cititorul matur, datorită vîrstei, preocupărilor și mai ales faptului că în fața lui stă marele univers încă necunoscut și neexplorat, în care trebuie orientat cu dragoste și pricepere. De aceea, bibliotecarilor le revine sarcina de a cunoaște cit mai bine problemele educării copilului, particularitățile specifice ale dezvoltării gândirii și capacității de înțelegere a copilului la diferite vîrste. Fiind la începutul formării intelectuale, copilul nu știe încă să-și aleagă lectura. În puterea acelor care recomandă copilului cartea

stă posibilitatea de a-i dezvolta acestuia gustul de a citi, dragostea pentru lectură, respectul pentru cultură.

Purtînd o grijă deosebită creșterii și educării tinerei generații, regimul nostru de democrație populară oferă copiilor bucuria cărților frumos tipărite și ilustrate, cu un conținut bogat în idei și cu o mare valoare educativă.

Copilul ia contact cu cartea la o vîrstă fragedă. Între 1—3 ani pliantele viu colorate îi fac cunoștință cu animalele și plantele. Mai tîrziu, între 3—5 ani, vîrstă la care gîndirea copilului are un caracter concret, cînd posibilitatea de abstractizare și generalizare e încă redusă, și totul e perceput senzitiv, pe baza impresiilor produse de culoare, mișcare și sunet, copiii ascultă cu încintare povestioarele scurte, basmele și versurile care-i vorbesc despre bucuriile celorlți înconjoară sau care le aduc noțiuni dintr-o lume ceva mai îndepărtată de cea a mediului familiar. Pe măsură ce crește, copilul observă un număr tot mai mare de fenomene din mediul înconjurător. Între 5—7 ani, copiii îi asaltează pe părinți cu întrebări. Este așa numita perioadă a lui „de-ce“, în care copilul se interesează de fenomenele

naturii, de viața animalelor și a oamenilor, vârsta la care copiii preferă povestirile realiste, care răspund acestor întrebări. Și încetul cu încetul se produce un salt calitativ în gândirea copilului. Între 7—10 ani gândirea lui devine logică, rațională, cauzală. Datorită instrucției școlare, apare posibilitatea lecturii independente, pasiunea pentru povestirile istorice, călătoriile, biografiile oamenilor celebri, povestirile științifico-fantastice. Aceasta este vârsta când se formează de fapt gustul pentru citit. Rolul bibliotecarului ca îndrumător al lecturii copiilor și ca sfătuitor al părinților în această perioadă e deosebit de important, cu atât mai mult cu cât, datorită unei greșite aprecieri a capacității de înțelegere a copilului, uneori li se recomandă acestora să citească lucrări nepotrivite vârstei lor, ca romane de aventuri sau romane istorice de mare întindere și cu un conținut de idei mult superior posibilităților lor de asimilare. În asemenea cazuri apare pericolul lecturii superficiale, a răsfoirii cărților în căutarea firului acțiunilor palpitate, ignorarea descrierilor și a caracterizării personajelor.

Trecerea de la copilărie la adolescență (10—14 ani), e caracterizată printr-o imaginație în plină eferescență, dominată de romantismul unei mari generozități, de tendința către fapte mărețe și pasiunea pentru întâmplări extraordinare. E vârsta la care cărțile lui Jules Verne, Stewenson, Jack London, Wells, Elremov provoacă discuții înilăcărare, vârsta la care copiii însoțesc cu gândul și inima călătoriile lui Stanley, Sedov, Livingstone, Fergusson sau Cyrus Smits. E vârsta la care formându-se caracterul, consolidându-se gândirea logică, lărgindu-se sfera experienței de viață și a cunoștințelor, copilul e preocupat de profesiunea pe care și-o va alege și caută

în filele cărților răspuns la toate întrebările care-l frământă.

În afara ajutorului pe care bibliotecarul trebuie să-l dea alegerii lecturii celei mai potrivite, se mai ridică și problema formării deprinderii de a citi cu minuțiozitate și atenție, formarea capacității de-a urmări evoluția eroilor, de a forma opinii în jurul eroilor pozitivi și negativi, eliminarea tendinței de a „înghiți” cărțile și formarea obișnuinței de-a gândi și judeca pe marginea lor.

În organizarea muncii sale, bibliotecarul trebuie să țină o legătură strinsă cu școala. Pentru a contribui la munca de asimilare a materialului școlar, bibliotecarul trebuie să ofere copiilor cărți legate de sfera cunoștințelor predate în școală. Lecturile particulare ale copiilor trebuie să concorde în bună parte cu materialul predat la orele de literatură, istorie sau geografie și pentru aceasta bibliotecarul trebuie să fie informat asupra programei analitice a școlii.

O altă problemă care trebuie să-l preocupe pe bibliotecar în munca sa cu copiii este dezvoltarea grijii și respectului pentru carte.

Experiența pozitivă și preocuparea multora dintre bibliotecarii bibliotecilor des vizitate de copii au dovedit că prin organizarea unor forme specifice de muncă cu micul cititor, copilul devine cititor pasionați și nivelul asimilării cunoștințelor școlare crește odată cu lărgirea orizontului și formarea unei concepții științifice despre lume și societate.

VERA CRACIUN

N. R. — Pentru a crea posibilitatea răspîndirii experienței celei mai înaintate și a contribui la ridicarea continuă a nivelului muncii bibliotecarului cu cititorul copil, în rubrica Copilul și cartea vom da cuvîntul bibliotecarilor, părinților, profesorilor și instructorilor de pionieri, spre a dezbate problemele metodice ale muncii cu micul cititor.

INDRUMAREA LECTURII EXTRAȘCOLARE A ELEVILOR

Indrumarea lecturii extrașcolare a elevilor este necesară deopotrivă celor de la ciclul elementar, cit și celor de la ciclul mediu. Principala mea preocupare este însă să nu orientez lectura lor numai spre cărțile de literatură beletristică, ci să le trezesc interesul și pentru cărțile de popularizare a științei și pentru literatură tehnică.

Cu cititorii mici (clasa a I-a — a IV-a) este mai ușor să lucrezi. Ei iubesc cărțile de povestiri, cu multe ilustrații, le place să povestească ceea ce au citit. Dacă le-ai permite timpul, zilnic ar dori o carte nouă și frumoasă. Pentru această categorie de cititori folosesc în deosebi metoda discuțiilor colective asupra cărților citite, cu care prileji le recomand și alte cărți care să-i intereseze.

Fiecărui cititor, începând din clasa a V-a îi recomand să-și facă un caiet de lectură extrașcolară, în care să-și noteze ideile esențiale din cărțile citite, eroii principali și observațiile lor. Acest caiet este un mijloc de control a lecturii elevilor.

Mulți dintre elevi sînt pasionați peste măsură pentru lectura cărților de aventuri, cu întâmplări fantastice, cărți care depășesc de multe ori puterea lor de înțelegere. Aceștia vin zilnic la bibliotecă. În dorința lor de a citi mult, ei exagerează, din care cauză comit acte de indisciplină, citesc pe furiș în timpul orelor de clasă, nu se odihnesc suficient, nu-și pregătesc lecțiile în mod conștiincios, iar rezultatul este că lectura parcursă nu este suficient de adîncită. Acești copii cer rareori cărți legate de programa de învățămînt. Pentru a le veni în ajutor în alegerea cărților necesare, în colaborare cu profesorii de limba română, întocmesc liste de cărți recomandate de programul școlar care cuprind cărțile de lectură obligatorie și facultativă, indicate pentru fiecare clasă. Asemenea liste am întocmit pentru clasele a V-a—VII-a

și au fost afișate în bibliotecă și pe sală. La fel procedez și cu cititorii din clasele a VIII-a și a IX-a. Cei din clasele a VIII-a, de pildă, au studiat teoria literaturii, la baza căreia se află lectura și analiza unor opere literare cu un conținut bogat. De aceea, este necesar ca lectura să fie îndrumată în așa fel, încît să nu fie obligați să citească într-un timp scurt un număr mare de cărți. Pentru aceștia întocmesc planuri de lectură, în care le recomand ce anume au de studiat pe o perioadă de timp mai îndelungată. Cititorilor din clasele a VIII-a și a IX-a caut să le orientez lectura și spre cărțile științifico-fantastice, de popularizare a științei, descrieri de călătorii etc., cărți care satisfac setea lor de cunoștințe noi. O atenție deosebită acord îndrumării lecturii elevilor din clasele a X-a și a XI-a, cărora li se recomandă să citească operele scriitorilor clasici și contemporani, să urmărească studiile de critică literară și recenzii apărute în diferite publicații ca: *Gazeta literară*, *Contemporanul*, *Tribuna* și *Luceafărul*. La toate aceste publicații biblioteca școlii noastre este abonată, așa că sarcina mea este de a pune la dispoziția elevilor materialul de care au nevoie. În această direcție am și sprijinul profesorilor de limba română cu ajutorul cărora reușesc să aduc o contribuție însemnată în însușirea temeinică de către elevi a obiectelor predate în școală.

MAGDA GAVRILESCU

bibliotecară la Școala medie mixtă
nr. 2 Turnu Severin, regiunea Oltenia

DIN ACTIVITATEA BIBLIOTECII ȘCOLII MEDII „MIHAIL SADOVEANU“ BUCUREȘTI

Maxim Gorki spunea despre cărți că „ele ne ușurează viața, ne înaripează mintea și inima cu sentimentul dragostei de lume, de om“. El a accentuat rolul deosebit de important pe care îl are cartea în procesul de dezvoltare și formare al tinerei generații, proces care are loc în primul rînd în școală. Aici primul sfătuitor în privința cititului este profesorul, învățătorul, dirigintele, bibliotecarul.

În școala noastră, există o bibliotecă dotată cu mobilier corespunzător, avînd un fond de aproximativ 6.500 volume. Între acestea un mare număr îl ocupă cărțile literare și în special cele prevăzute în programa școlară, la care se adaugă lucrările științifice și tehnice la nivelul elevilor, dicționarele, lucrările de informare bibliografică, de artă, ziarele și revistele, care îi ajută pe elevi să fie la curent cu ultimele apariții din domeniul literaturii, științei și tehnicii.

Conducerea școlii, diriginții, învățătorii și mai ales tovarășii profesori de limba română sprijină activitatea bibliotecii stimulîndu-i pe elevi să se înscrie la bibliotecă, cercetînd cărțile pe care le citeșc și mai ales cum citeșc. În privința sprijinului dat de profesori și diriginți, țin să amintesc că ori de cite ori se procură cărți, direcțiunea și tovarășii profesori și învățători sînt invitați să facă propuneri cu privire la acele cărți care sînt necesare completării și adîncirii cunoștințelor obținute la orele de curs. Unii profesori și în special învățătorii, au organizat la începutul anului școlar vizitarea bibliotecii, pe grupe de elevi. Aceste vizite s-au dovedit a fi foarte necesare, mai ales pentru elevii mici, cărora li s-a vorbit despre importanța lecturii și dezvoltarea lor ulterioară, li s-au făcut recomandări în legătură cu cărțile pe care trebuie să le citească, li s-a cerut să păstreze cărțile în bună stare, să respecte termenul de restituire, citindu-li-se regulamentul de funcționare al bibliotecii. Tovarășele profesoare Manea Silvia de la clasa a IV-a B, Nicolae Maria de la clasa a IV-a D și Bejan Maria de la clasa a II-a C au controlat sistematic lectura elevilor, notînd ce cărți citește fiecare elev și controlînd caietele de rezumate. Legătura dintre bibliotecă și elevi se face și prin responsabilii de clasă care au sarcina să le facă cunoscut ce cărți noi au sosit în bibliotecă, să le stimuleze gustul pentru citit, să-i obișnuiască cu restituirea cărților la timp, să-i îndrume spre a-și cumpăra cărți în rate de la standul ce există în bibliotecă și astfel să-și formeze bibliotecă personală.

Analiza fișelor cititorilor este un mijloc foarte bun pentru a ne da seama care sînt preferințele elevilor, cum evoluează lectura în raport cu particularitățile psihice și de vîrstă și asupra căror titluri trebuie să li se îndrepte atenția. Iată de pildă la elevii din primele clase care în general au același nivel de cunoștințe și preocupări, locul prim îl ocupă poveștile.

Începînd cu clasa a V-a și a VI-a, gustul elevilor începe să se formeze. Ei încep să ceară cărți recomandate de tovarășii profesori, de colegi și părinți, arătînd preferință pentru fapte ieșite din comun, în care copiii sînt mici eroi. Scriitorii solicitați mai mult sînt: I. Creangă, M. Sadoveanu, A. Gaidar, S. Marșak, V. Kaverin, J. Verne, M. Twain și alții. Elevii noștri citeșc mult cărțile apărute în colecțiile de popularizare ale științei și tehnicii: *Culezătorii*, *Știința învinge*, *În ajutorul acțiunii practice a pionierilor și școlărilor*, cărți care îi îndrumază spre activități practice. Alți elevi sînt pasionați de cărți care descriu viața marilor savanți, a oamenilor de știință sau artă: Fr. J. Curie, Trölkovski, Charles Darwin, Emil Racoviță, N. Grigorescu etc.

În momentul de față din cei 1630 elevi ai școlii 1168 sînt cititori ai bibliotecii. Printre cei mai buni cititori ai bibliotecii se numără elevii: Iolanda Cohn clasa a I-a B, Liliانا Popescu clasa a IV-a B, Florentina Cobanu clasa a VII-a B, Victoria Bătrînu clasa a VIII-a B, Gheorghe Niculina clasa a VIII-a A, Tania Mayer clasa a VIII-a C, Nicolae Bondoc clasa a IX-a B și Veronica Tăriță clasa a X-a A.

Acțiunea de atragere a elevilor spre bibliotecă și a trezirii interesului și dragostei față de lectură, obiectiv care stă pe prim plan în activitatea noastră, este realizată prin organizarea de recenzii, apărute în cadrul buletinului *Prietenă noastră*, cartea, prin rubrica *Știați că?* prin caietul de sugestii intitulat: *Ce-ași dori să citeșc*, cit și prin panoul cititorilor fruntași și codași.

În ceea ce privește aportul bibliotecii în sprijinirea procesului de învățămînt, țin să arăt că elevii sînt ajutați la întocmirea referatelor legate de diversele aniversări poli-

lice, artistice și culturale, se organizează lecturi în comun a unor cărți cerute de programa de învățămînt și se întocmesc, cu ajutorul tovarășilor profesori de limba română, listele de recomandare pe clase, care cuprind cărțile ce vor fi studiate în cursul anului. Se ține o strînsă legătură cu tovarășii profesori de limba română cărora li s-a procurat materialul didactic necesar pentru buna desfășurare a lecțiilor. Tovarășilor dirigînți și elevilor li se pun la dispoziție cărți ideologice, broșuri, cărți de pedagogie, ziare și reviste pentru pregătirea orelor educative cu caracter festiv cum au fost de pildă aceea închinată aniversării luptelor ceferiștilor și petroliștilor din 1933, ținută la clasa a X-a C, sub conducerea tovarășei profesoare Florica Constantinescu, sau aceea închinată Zilei internaționale a femeii ținută la clasa a VII-a C, sub conducerea tovarășei profesoare Maria Manolescu. Biblioteca este sprijinit pe tovarășii profesori de limba română în acțiunea de organizare a unor seri literare închinată aniversării a 40 de ani de la înființarea Partidului Comunist din România cu teme: *Te cîntăm Partid iubii* pregătita de clasele a IX-a și *Figuri de con-*

niști în literatură, pregătita de clasele a VIII-a.

În egală măsură a fost sprijinită și activitatea cercurilor literare pentru a căror bună desfășurare s-au procurat cărțile necesare și dacă a fost nevoie am apelat și la alte biblioteci din raion pentru a procura numărul de exemplare de care era nevoie. Tot în scopul sprijinirii procesului de învățămînt au fost organizate expoziții de cărți ale scriitorilor noștri și ale scriitorilor sovietici. Amintim pe aceea închinată maestrului Mihail Sadoveanu, al cărui nume îl poartă școala noastră.

Socotim că ar fi necesar a se crea o legătură mai strînsă între bibliotecile școlare din raion, de a se organiza cu bibliotecarii din școli instructaje periodice prin care să se popularizeze cele mai bune metode de muncă, ca în felul acesta biblioteca școlară să sprijine cit mai activ procesul de învățămînt, contribuind la munca de educare și ridicare continuă a nivelului politic și profesional al tineretului.

AFRODITA BALTEȘ

bibliotecară la Școala medie nr. 5
„M. Sadoveanu”-București

ÎN SPRIJINUL PROCESULUI DE ÎNVĂȚĂMÎNT

Școala impune cerințe serioase în ceea ce privește munca individuală a elevilor cu cartea, întrucît lectura este una din principalele căi care duc la însușirea cunoștințelor. Iată de ce biblioteca școlii are rolul de a pune la dispoziția profesorilor materiale multiple în vederea pregătirii unor lecții bogate în conținut și atractive, de a completa cunoștințele elevilor căpătate în procesul de învățămînt; de a forma un cititor cult, capabil să se orienteze asupra conținutului ideologic al cărții, care să știe să găsească și să scoată în evidență ceea ce este esențial, să facă o apreciere critică a celor citite, să sistematizeze și să aplice în activitatea sa practică cunoștințele căpătate în cărți.

Cunoscînd sarcinile ce stau în fața bibliotecii noastre, am căutat ca prin folosirea

unor metode eficiente, să atragem deopotrivă pe profesori și pe elevi spre biblioteca școlii, să dezvoltăm la elevi deprinderea de a citi și de a lucra cu cartea. O metodă simplă, dar eficientă, de a face cunoscută biblioteca, a fost aceea de a organiza la începutul anului, cu sprijinul profesorilor-dirigînți, vizite organizate pe clase la bibliotecă. Cu această ocazie s-a vorbit elevilor despre istoricul școlii lor, al bibliotecii, despre bogăția de cărți și periodice ce le stau la dispoziție, despre programul de funcționare a bibliotecii. O altă măsură a fost aceea propusă de biroul organizației de bază P.M.R. de a desemna, pentru fiecare clasă, un responsabil cu biblioteca iar pe cicluri de clase cite un responsabil. În cadrul unei adunări generale a organizației de U.T.M. pe școală, au fost propuși

în această muncă cei mai buni elevi, care au sprijinit și în trecut munca cu cartea în școală. Responsabili au ca sarcină de a urmări înscrierea la bibliotecă a elevilor din clasa lor, de a urmări recuperarea în termen a cărților și de a ține cu bibliotecarii de clasă o legătură permanentă, în vederea informării acestora asupra materialului necesar procesului de învățămînt. Elevi ca Bolgrodeanu, Cimpțeanu, Popescu, sînt de un real folos bibliotecii, ceea ce face ca azi biblioteca noastră să aibă înscris un număr de 1300 de elevi, din cei 1400 existenți, iar numărul cărților difuzate să se ridice la peste 8.000.

Un rol important în organizarea și desfășurarea muncii de îndrumare a lecturii elevilor o are colectivul de profesori desemnați de conducerea școlii de a ajuta biblioteca. Împreună cu acest colectiv am întocmit planuri de lectură pe clase, bazate pe materia indicată de programa de învățămînt. În același scop s-a întocmit un fișier analitic al operelor de critică literară, care ajută pe bibliotecarii de clasă și pe elevi în folosirea tuturor materialelor cu privire la obiectul studiat.

În vederea sprijinirii elevilor din clasa a XI-a, ce-și pregătesc examenul de maturitate, începînd din luna martie cîrt. la propunerea organizației de bază P.M.R. pe școală, s-au inițiat cicluri de prelegeri pe teme ca : *Alegerile din trecut și de azi oglindite în literatură, 1907 în literatură, Lupta pentru dreptate socială și eliberare națională a poporului nostru oglindită în literatură*. Prelegerile sînt ținute de către elevi bine pregătiți, sub îndrumarea profesorilor de limba romînă. Biblioteca școlii alcătuiește și procură materialul bibliografic necesar întocmirii temelor.

Dar, pe tinerii noștri cititori nu-i preocupă numai procesul de învățămînt. Horizontul lor e bogat și variat, interesîndu-se de tot ce-i nou. Se preocupă cu pasiune de zborul primului om în Cosmos, de lupta eroică a partidului nostru, de evenimentele politice internaționale. Pentru a răspunde tuturor problemelor ce frămîntă pe cititorii noștri, în colaborare cu diriginții, am întocmit mate-

riale bibliografice pe teme ca : *Literatura Gri-veiei luptătoare, Figuri de femei luptătoare pentru dezrobire socială, Poezii cîntă partidul și altele*. În același scop am folosit materialele editate de Biblioteca Centrală de Stat ca : *Prin știință la adevăr, Lenin în literatura popoarelor, A.B.C. sportiv și altele*.

Pentru unii elevi (Lia Milencovici, Aura Parculescu sau Eugen Popescu) am întocmit planuri de lectură pe teme ca : *Lupta popoarelor din țările capitaliste pentru pace și socialism, Demascarea contradicțiilor din societatea burgheză în operele clasicele literaturii universale, Din trecutul de luptă al poporului nostru*.

Colaborînd și pe viitor cu cadrele didactice, avînd sprijinul organizației de bază P.M.R., a conducerii școlii și a organizației de U.T.M. credem că lipsurile ce mai persistă în activitatea noastră în ceea ce privește organizarea fondului de cărți și al cataloagelor, și a concursului „Iubiți cartea” — vor putea fi remediate cit mai curînd.

De altfel trebuie să arătăm că în activitatea bibliotecii noastre se simte serios lipsa de control și îndrumare metodică a forurilor competente. Este adevărat că se organizează anual cursuri pentru bibliotecari la care participă și bibliotecari școlari. După terminarea acestor cursuri însă, ei nu mai sînt ajutați în aplicarea practică a metodelor învățate.

Am fost informați că există o Bibliotecă centrală pedagogică, care are ca sarcină îndrumarea și controlul bibliotecilor școlare. Pînă în prezent însă existența acestui for alt de necesar, nu s-a făcut simțită.

Plecînd de la cerințele bibliotecii noastre, propun unele acțiuni care ne-ar ajuta la îmbunătățirea muncii cu cartea în rîndul elevilor. Bune rezultate pot să dea seminariile — schimb de experiență cu bibliotecarii școlari, după modelul seminariilor lunare cu bibliotecarii bibliotecilor de masă ce sînt organizate de secțiile de învățămînt și cultură ale sfaturilor populare raionale. Biblioteca centrală pedagogică ar trebui să inițieze centre metodice filiale pe lingă

bibliotecile școlare mai mari și care au o activitate rodnică. La concursul bienal „Biblioteca în slujba construcției socialiste” să fie antrenate și bibliotecile școlare, ceea ce ar contribui la stimularea activității acestora și la îmbunătățirea conținutului muncii cu cartea. De asemenea propun ca Biblioteca Centrală de Stat să difuzeze și bibliotecilor școlare materialele metodice și bibliografice pe care le editează, fiindu-ne de un real folos în munca de îndrumare a lecturii cititorilor elevi și în organizarea manifestărilor de masă. Publicația noastră de specialitate revista „Călăuza bibliotecarului” ar trebui

să introducă o nouă rubrică intitulată „În ajutorul bibliotecarilor școlari” sau „Aspecte din munca bibliotecilor școlare”, în cadrul căreia să se publice materiale metodice speciale pentru bibliotecile școlare, cit și aspecte pozitive sau negative din activitatea lor. Avînd acest ajutor, bibliotecarii școlari vor putea face față cu succes sarcinilor ce le revin, contribuînd din plin la sprijinirea procesului de învățămînt.

V. ARSUREANU
bibliotecară la Școala medie
„Gh. Lazăr” București

MARILE ANIVERSĂRI CULTURALE ALE ANULUI 1961

ABU BEKR IBN TUFEIL (1110—1185)

În însoțita Andaluzie, pe vremea califului Almohazilor, a văzut lumina zilei, cu aproape nouă veacuri în urmă, celebrul medic, filozof, matematician și poet *Abu Bekr Ibn Tufile*, personalitate de seamă a culturii arabe medievale a cărui operă, cu profunde semnificații umaniste, a avut o mare influență în dezvoltarea culturii universale.

Om de o vastă cultură, înmănunchind polivalente aptitudini pentru știință, filozofie și poezie, *Ibn Tufile* sau *Ababucev* — cum este cunoscut în istoria filozofiei — este nu numai un continuator al ideilor de pace și înțelegere între oameni prezente la înaintașul său Ibn Badjdja ci și un spirit luminat care a promovat în opera sa idei cu un vădit caracter progresist.

Ca om de știință a combătut teoriile lui Ptolemeu privitoare la astronomie, împărțînd vederile lui Aristotel iar ca filozof a susținut că omul poate prin propriile sale puteri naturale, fără ajutorul revelației divine, să atingă culmile cunoașterii.

Opera sa de seamă — dealtminteri și singura care s-a păstrat — este romanul filozofic cu caracter alegoric *RISALAT*

HAIY IBN YAQZAN / *Romanul despre Haiy, fiul lui Iakzan sau Fiul viu al celui (reaz) cunoscut și sub titlul latinesc, PHILOSOPHOS AUTODIDACTOS SIVE ERISTOLA ABI IAAFAR EBN TOPHAIL DE HAI EBN YOKDHAN*¹⁾ (*Filozoful autodidact sau scrisoarea lui Abu Giafer Ibn Tufile despre Haiy fiul lui Iakzan*), în care Ibn Tufile dezvoltă idei îndrăznețe pentru timpul său și care conțin germeii mai multor principii care se vor întîlni în *Emil* al lui Jean Jacques Rousseau și în romanului lui Daniel Defoe *Robinson Crusoe*.

Haiy Ibn Iakzan, care a crescut pe o insulă îndepărtată și pustie, reușește, datorită contactului nemijlocit cu natura și inteligenței sale pătrunsă de un puternic spirit de observație, să-și apropie cunoștințele practice și teoretice fără ca acestea să-i fie „descoperite” de cineva și cu atât mai puțin de vreo ființă divină. Întîlnirea dintre Haiy și Asal — un om care trăise în socie-

¹⁾ Apărut la Oxford în 1671 în traducerea lui Ed. Poccke, în limba engleză apărut în 1703, în limba germană în 1726, iar mai tîrziu în tradus în persană, ebraică și franceză. O ediție în limba rusă a apărut în 1920 la Leningrad.

țalea umană — și stabilirea unei temeinice înțelegeri și prietenii servește filozofului arab să demonstreze posibilitatea conviețuirii pașnice a oamenilor. Totodată Ibn Tufeil vrea să arate că omul este un rezultat al dezvoltării naturii și al dezvoltării libere de orice constrângere a gândirii și spiritului, că totul formează o unitate.²⁾

Deosebit de interesante sînt ideile lui Ibn Tufeil potrivit cărora „bogăția nu are nici un sens” și că „proprietatea bazată pe bani”, adică exploatarea ce urmărește obținerea de profituri, constituie pricina dezbinării și discordiei dintre oameni³⁾.

Dezvoltarea liberă a gândirii și spiritului ar fi, după cum susține filozoful arab prin eroul romanului său, condițiile în care omenirea ar ajunge la unitate reală și ar trăi în pace și armonie, dispărînd orice dușmănie și fricțiune provenite din goana după avutii ori din diferențieri ideologice⁴⁾.

Este limpede caracterul utopic și limitat al concepției lui Ibn Tufeil în acest domeniu.

Dar Ibn Tufeil nu a fost numai un filozof și om de știință ci a avut și o activitate socială remarcabilă, ocupînd diferite funcțiuni înalte în cadrul califatului Almohazilor. Astfel a fost secretar al guvernatorului Grenadei, locțiitor al guvernatorului orașului Tanger și ministru al lui Abn Iacub Iusuf Den Abd el-Muemmin, cel de-al doilea calif din dinastia Almohazilor.

Cinstim memoria marelui înaintaș al ideilor de înțelegere și prietenie între popoare, unul din marile personalități ale culturii universale, care a reușit să se apropie de adevăr și să-l exprime fie chiar numai ca un nobil deziderat al omenirii.

VALERIU STREINU

PROBLEME ÎN DISCUȚIE

BIBLIOTECILE DE CASĂ DIN ORAȘUL BRAȘOV

În orașul Brașov s-a impus cu tăria argumentului practic, activitatea bibliotecilor de casă, care în cartierele îndepărtate și chiar în perimetrul din centrul orașului răspîndesc tot mai mult cartea în rîndul oamenilor muncii.

La sfîrșitul trimestrului I din acest an, rezultatele obținute de cele 24 biblioteci de casă (bibliotecar principal tovarășa Veronica Vodeniuc) care au 2557 cititori și 15.675 cărți citite, concurează cu cele obținute de secția de împrumut (2367 cititori și 19.936 cărți citite), care pînă acum doi ani avea cel mai mare contact cu publicul. E drept că această creștere continuă a numărului de cititori ridică serioase probleme în privința îmbogățirii generale a fondului de cărți, cît și a diversității acestuia, lucru care poate fi rezolvat numai printr-o completare sistematică și judicioasă.

Din evidențele Secției bibliotecii de casă reiese că media fondului de cărți în trimestrul I a.c. pentru fiecare unitate în parte, este de 430 volume, variînd între 250 și 1400. Această situație se modifică permanent prin improspătarea continuă a fondurilor de cărți, care se face de regulă cel puțin o dată pe lună, de fiecare bibliotecă în parte. Mărirea continuă a indicelui de citire și circulație, a impus în acest an creșterea corespunzătoare a fondului de cărți la această secție, care s-a îmbogățit numai într-un trimestru cu încă 3.000 volume (fond general existent 22.000 volume).

Aceste rezultate au putut fi obținute, datorită faptului că în organizarea bibliotecilor de casă s-a pornit de la principiul concentrării forțelor și fondurilor de cărți.

Folosirea comună sau unificarea fondurilor de cărți de la două sau mai multe secții, inclusiv biblioteci de casă, ar ridica după părerea noastră nu numai probleme de gestiune ci însăși prejudicierea circulației ritmice a fondului de cărți, datorită fap-

²⁾ Cf. Istoria filozofiei, vol. I. Buc., Editura științifică, 1958, p. 199.

³⁾ Cf. Ralf Huri, Abu Bekr Ibn Tufeil. In: Buletinul Consiliului Mondial al Păcii, 1961, nr. 3 (martie) p. 23.

⁴⁾ idem.

tului că la bibliotecile de casă, circuitul se face mai lent. De aceea noi socotim necesară existența unui fond separat pentru această secție.

Corespunzător condițiilor create, sub îndrumarea permanentă a Comitetului orașenesc de partid și cu sprijinul Comitetului orașenesc de femei, bibliotecarii voluntari desemnați de organizațiile de bază din cartiere, au dat dovadă de multă înțelegere și dragoste de muncă în nobila misiune de răspundere a cărții. În anul 1960 cele 22 biblioteci de casă au înscris peste 4900 de cititori și au distribuit 58.000 volume. Aceiași avânt și entuziasm în muncă, au dovedit bibliotecarele voluntare și în primul trimestru al anului 1961, bibliotecare ca Paraschiva Gajdas (a înscris 372 cititori și a distribuit 1170 volume), Elena Luca (369 cititori și 4199 cărți citite), Veronica Benoagă (200 cititori și 1108 cărți citite), Victoria Staiuc (176 cititori și 700 cărți citite), Paraschiva Chimoiu (163 cititori și 1394 cărți citite).

Paralel cu munca de răspundere a cărții, bibliotecarii folosesc manifestările de masă ca un prilej în plus pentru educarea gustului pentru carte, pentru lectură. Cu sprijinul colectivului voluntar format din 10 cadre didactice, organizat în acest scop, s-au ținut numai în primul trimestru al anului în curs, peste 100 acțiuni de masă legate de problemele politice și culturale curente.

În preocuparea bibliotecarilor voluntari nu s-a pierdut din vedere nici grija pentru educarea și formarea gustului pentru lectură la micii cititori. La bibliotecile de casă nr. 23 (tovarășa Elena Luca), nr. 18 (tovarășa Paraschiva Chimoiu), nr. 7 (tovarășa Paraschiva Gajdas) și altele se organizează regulat cu micii cititori diminețe sau după-amieze de basm.

De curind s-a trecut și la organizarea audițiilor muzicale cu cititorii de la aceste biblioteci, care au fost primite cu mult interes și satisfacție, insistându-se asupra repetării unor astfel de manifestări. S-a prezentat viața și opera lui Ciprian Porumbescu, George Enescu, Ceaicovski, folosindu-se în primul rând ilustrațiile muzicale.

Îndrumarea bibliotecarilor voluntari se face cel puțin odată pe lună, iar trimestrial responsabilă secției întocmește statistica și controlează activitatea depusă. Acest lucru a făcut ca toate bibliotecile de casă să țină o evidență relativ corectă, corespunzătoare cerințelor.

Considerăm că experiența pe care am acumulat-o până în prezent a demonstrat și pledează în favoarea menținerii unei secții separate pentru bibliotecile de casă, care își are problemele și caracterul său specific. Este o secție în plină dezvoltare și așa cum au impus necesitățile practice, în cadrul bibliotecii noastre ea s-a conturat sub latura organizării și coordonării activității nu numai a bibliotecilor de casă ci și a celor mobile și filiale.

Pentru stimularea continuă a activității bibliotecilor de casă și în acest an, munca s-a desfășurat sub steagul întrecerii pentru cea mai bună bibliotecă de casă, întrecere lansată în cinstea aniversării partidului.

Experiența obținută ne-a condus la ideea extinderii rețelei de biblioteci de casă în toate cartierele de raioane și orașe, proporțional cu fondul de cărți disponibil pentru a fi folosit în această direcție. Sintem de părere că dispersarea fondului de cărți și mărirea nejustificată a numărului bibliotecilor de casă, mai ales la comune, dăunează bunului mers al activității.

Rezultatele bune obținute de bibliotecile de casă cu un fond bogat și variat, ne-a mai arătat că în viitor, *lărgirea activității se poate obține nu atât prin extinderea numerică a bibliotecilor de casă ci prin întărirea lor, realizându-se un pas nou și substanțial prin organizarea bibliotecilor filiale deservite de bibliotecari salariați.* Un exemplu concludent îl avem în existența bibliotecii filiale nr. 1 din Prund, care într-un trimestru a înscris peste 1000 de cititori și a distribuit aproape 4000 de volume.

Activitatea bibliotecarelor de casă, se desfășoară sub semnul avântului pentru răspunderea cărții, pentru culturalizarea maselor, pentru răspunderea cuvântului partidului.

DAN MIHAILESCU
Biblioteca regională Brașov

Mic dicționar de **BIBLIOLOGIE**

TIPURI DE CATALOAGE DE BIBLIOTECĂ

Termenul catalog vine de la cuvântul grecesc *katalogos*, care are înțelesul de enumerare, înșiruire într-o anumită ordine, după anumite criterii. Intrebuințat inițial, pentru a desemna diferite obiecte, termenul catalog a fost folosit ulterior și pentru liste de cărți și introdus definitiv în terminologia de specialitate. Catalogele de bibliotecă au fost create și s-au dezvoltat odată cu bibliotecile. În secolele XIX și XX, ca urmare a dezvoltării științei și tehnicii, a bogăției producției de tipar, a creșterii numărului de cititori și a cerințelor variate ale acestora, întocmirea cataloagelor de bibliotecă devine o problemă de mare importanță.

Biblioteconomia din toate țările și, în deosebi, biblioteconomia sovietică, au adus prețioase contribuții la perfecționarea organizării cataloagelor de bibliotecă, ca instrumente de bază pentru punerea în valoare a fondurilor de publicații. N. K. Krupskaja a subliniat adesea importanța cataloagelor de bibliotecă pentru cititori. La consfătuirea bibliotecarilor din U.R.S.S. din 1936, ea spune: „Intocmirea cataloagelor trebuie să pornească de la principiul de bază de a dezvălui cititorilor noștri întregul fond de cărți al bibliotecii, de a face ca bogățiile de cărți să fie accesibile tuturor. Dezvăluirea fondurilor trebuie să fie îndreptată în sensul evaluării din punct de vedere comunist al cărților, alegerea acestor cărți să fie făcută după o orientare anumită...”

În cele ce urmează vom lămurii termenul *catalog de bibliotecă* precum și denumirile date diferitelor tipuri de cataloage de bibliotecă.

Catalog de bibliotecă. 1. Lista (enumerarea) publicațiilor și a celorlalte materiale dintr-o bibliotecă, întocmită după anumite criterii, în scopul de a informa și de

a îndruma pe cititori; 2. Instrument de orientare în fondurile unei bibliotecă. Termenul de catalog a fost folosit, în decursul timpului și pentru a denumi ceea ce numim noi azi *bibliografie*, de aceea sînt necesare câteva precizări:

Atît catalogul de bibliotecă cit și bibliografia sînt instrumente care consemnează produsele de tipar, le dezvăluie conținutul, în scopul de a informa pe cititor, dar obiectul, destinația și modul de elaborare al fiecărui instrument în parte, sînt diferite.

Cataloagele de bibliotecă cuprind fișele publicațiilor și ale altor materiale aflate într-o bibliotecă (sau în mai multe biblioteci - catalog colectiv). Ele sînt organizate în așa fel încît să poată răspunde cererilor tuturor categoriilor de cititori care frecventează biblioteca respectivă și doresc să citească o carte sau să obțină o informare despre lucrările ce se află în fondul bibliotecii pentru un anumit domeniu sau pentru o anumită temă.

Bibliografia are ca obiect fie întreaga producție de tipar, fie produsele de tipar referitoare la un domeniu anumit sau la o anumită temă etc., independent de existența lucrărilor într-o bibliotecă. La întocmirea bibliografiei se are în vedere nivelul de cunoștințe și specialitatea categoriei de cititori căreia i se adresează.

Catalogul de bibliotecă poate fi prezentat în formă de volum sau album, dar forma cea mai accesibilă și mai uzată, în prezent, este pe fișe (standard) de 12×75 mm, așezate în cutii speciale care alcătuiesc fișierul bibliotecii.

Cataloagele de bibliotecă trebuie să fie întocmite în așa fel încît să dezvăluie fondurile bibliotecilor și să popularizeze cele mai bune publicații, cu scopul precis de a

informa pe cititori, de a îndruma lectura acestora și de a contribui la ridicarea nivelului lor ideologic, politic și cultural. Aceasta se realizează folosind diferite criterii de grupare a descrierilor publicațiilor în cataloage, criterii care determină și tipurile de cataloage.

Catalog alfabetic al numelor autorilor și al titlurilor operelor anonime. — Fișele publicațiilor descrise la numele autorilor, coautorilor, prefațatorilor, redactorilor etc., precum și fișele titlurilor publicațiilor anonime, sînt grupate în ordine alfabetică. Acest catalog răspunde la întrebările: „Există în bibliotecă o anumită lucrare?“, „Ce lucrări ale unui anumit autor se află în bibliotecă?“, „La ce lucrări a colaborat o anumită persoană în calitate de coautor, prefațator, traducător etc.?“, „Ce lucrări despre o anumită persoană există în bibliotecă?“.

Acest catalog este denumit, în mod obișnuit, catalog alfabetic. I se spune și catalog onomastic sau nominal, denumiri improprii, deoarece catalogul alfabetic cuprinde nu numai fișele publicațiilor descrise la numele autorilor, ci și fișele titlurilor lucrărilor anonime, fișele lucrărilor elaborate de colective etc.

Catalog pe titluri — Fișele publicațiilor sînt grupate în ordinea alfabetică a titlurilor (nu se ține seama de autor). El este folosit îndeosebi, în cazurile în care cititorul cunoaște titlul dar nu cunoaște autorul.

Catalog cronologic. — Fișele publicațiilor sînt grupate în ordinea anilor de apariție, iar în cadrul anilor, în ordinea alfabetică a numelor autorilor sau a titlurilor publicațiilor. Răspunde la întrebarea: „Ce publicații apărute într-un anumit an sau într-o anumită perioadă se găsesc în bibliotecă?“

Catalog geografic — Fișele publicațiilor sînt grupate în ordinea alfabetică a locului de apariție. Răspunde la întrebarea: „Ce publicații apărute într-o anumită țară sau localitate se găsesc în bibliotecă?“

Catalog topografic. — Fișele publicațiilor sînt orînduite după cotă. Aceasta indică locul pe care-l ocupă publicația în raft. El servește la verificarea fondurilor bibliotecii.

Catalogul topografic se întocmește sub formă de registru și sub formă de fișier.

Catalog sistematic sau metodic. — Fișele publicațiilor sînt grupate după conținutul acestora și încadrate într-un sistem de împărțire a cunoștințelor omenești dinainte stabilit. Sistemul trebuie să reprezinte un tablou al tuturor cunoștințelor și a înlănțuirii lor prin subordonarea subiectelor particulare celor generale și prin apropierea subiectelor înrudite. Acest catalog răspunde la întrebarea: „Ce lucrări dintr-un anumit domeniu sau ramură de știință există în bibliotecă?“

Cataloagele sistematice se pot deosebi între ele, în funcție de sistemul de clasificare care stă la baza alcătuirii lor.

Istoria bibliotecilor cunoaște numeroase sisteme de clasificare a cunoștințelor, dintre care sistemul cel mai răspîndit este *clasificarea zecimală universală*.

În Uniunea Sovietică s-a introdus un nou catalog sistematic bazat pe clasificarea științifică a cunoștințelor omenești în conformitate cu principiile teoriei marxist-leniniste de cunoaștere a lumii — sistem care împarte cunoștințele omenești în 20 grupe mari.

Catalog pe subiecte. — Fișele publicațiilor sînt clasate în ordinea alfabetică a „cuvîntului caracteristic“, care reprezintă cuprinsul cărților (sau redă subiectul). Acest catalog răspunde la întrebarea: „Ce publicații despre un anumit subiect se găsesc în bibliotecă?“

Catalog analitic. — O formă a catalogului pe subiecte la alcătuirea căruia se aplică principiul de a redacta pentru fiecare carte atîtea fișe cîte subiecte sînt tratate. Fișele sînt aranjate în ordinea alfabetică a subiectelor. Față de catalogul pe subiecte, catalogul analitic dezvăluie mai complet conținutul cărților; este un *catalog analitic pe subiecte*.

Catalogul pe subiecte și catalogul sistematic se mai numesc și cataloage reale, sau pe materii deoarece ele dezvăluie cuprinsul publicațiilor.

Catalog tematic. — Cuprinde fișele celor mai bune lucrări indicate pentru teme dinainte stabilite, legate de profilul bibliotecii și de categoriile ei de cititori. Catalogul

tematic este întocmit potrivit nevoilor de cercetare și de studiu ale categoriilor de cititori a căror documentare și informare o asigură biblioteca respectivă. Astfel într-o bibliotecă de institut, catalogul tematic va fi legat de planul de cercetare științifică; într-o bibliotecă de întreprindere, de planul de producție; în bibliotecile de masă, de probleme actuale, generale ce interesează pe cititori etc.

Lucrările indicate pentru fiecare temă trebuie să fie cele mai bune, cele mai noi, de aceea catalogul tematic are un pronunțat caracter de recomandare și prin aceasta se apropie de bibliografia de recomandare.

Catalog dicționar. — Fișele publicațiilor descrie la numele autorilor, ale titlurilor și ale subiectelor sint aranjate în ordine strict alfabetică, după modelul dicționarilor. Acest catalog combină, de fapt, trei cataloage: catalogul alfabetic pe autori, catalogul pe titluri și catalogul pe subiecte.

Catalog alfabetic — sistematic. — Fișele publicațiilor sint grupate pe domenii de cunoștințe, în ordinea alfabetică a denumirii acestora.

Catalog general — (considerat din punct de vedere al extensiei fondurilor). — Cuprinde fișele tuturor fondurilor bibliotecii (cărți, periodice, stampe, gravuri etc., în diferite forme editoriale). În sens mai restrins prin *catalog general* se înțeleg și acele cataloage care cuprind numai unele părți din fondurile bibliotecii, dacă le cuprind în întregime. Astfel, catalogul alfabetic al cărților este considerat catalog general, dacă cuprinde fișele întregului fond de cărți, spre deosebire de catalogul alfabetic de recomandare, în care apar numai fișele cărților pe care biblioteca le recomandă, în mod deosebit, cititorilor săi.

Catalog special. — Cuprinde fișele colecțiilor speciale ale unei biblioteci, determinate de forma editorială (catalogul periodicelor, catalogul notelor muzicale, catalogul stampelor etc.) sau fișele unor cărți din fondul bibliotecii, cărora li se dă o anumită destinație (catalogul fondului uzual, catalogul fondului de dublete, catalogul fondului de împrumut, catalogul fondului de schimb etc.).

Catalog colectiv. — Catalogul colectiv înregistrează într-o ordine unică de clasare, în întregime sau în parte, colecțiile a două sau mai multe biblioteci. Pentru catalogul colectiv se redactează numai o singură fișă, fișa principală. Pe fișă se trec toate cotele atribuite publicațiilor descrise în fiecare din bibliotecile ce intră în catalogul colectiv. Așezarea fișelor se face, de obicei, în ordinea alfabetică a autorilor și a titlurilor lucrărilor anonime. După criteriile care stau la baza întocmirii lui, catalogul colectiv poate fi național, regional sau local, general sau special pe domenii de cunoștințe și genuri de publicații. De asemenea pot fi și cataloage colective internaționale. (Exemple de cataloage colective: *Catalogul colectiv al cărților străine intrate în bibliotecile din R.P.R.*, întocmit de Biblioteca Centrală de Stat a R.P.R. *Catalogul colectiv al periodicele științifice și tehnice aflate în principalele biblioteci din R.P.R.*, întocmit la Biblioteca Academiei R.P.R.).

Catalog public. — Catalogul pus la dispoziția cititorilor unei biblioteci. El poate fi un catalog alfabetic al numelor autorilor și al titlurilor operelor anonime, un catalog sistematic și altele.

Catalog de serviciu sau interior. — Catalogul care este folosit de personalul bibliotecii. El poate fi un catalog alfabetic general cuprinzând fișele tuturor publicațiilor și ale altor materiale aflate în bibliotecă și un catalog sistematic care, de obicei, cuprinde fișele publicațiilor ce nu au fost incluse în catalogul sistematic pentru cititori.

Sistem de cataloage. — Totalitatea cataloagelor care înfățișează fondurile unei biblioteci, cataloage întocmite după diferite criterii, specifice genului respectiv de publicații, dar legate și coordonate între ele, încât fiecare catalog să fie privit ca un instrument ce face parte integrantă dintr-un tot. Sistemul de cataloage al fiecărei biblioteci este determinat de tipul de bibliotecă, de profilul și sarcinile ei în ceea ce privește îndrumarea lecturii și popularizarea celor mai bune lucrări.

ELENA IOSIPESCU

Lucrări de specialitate

E. I. Şamurin. Oчерки по истории библиотечно-библиографической классификации. т. I—II. Москва, изд. Всесоюзной Книжной Палаты, 1955—1959. 399 стр. (I); 563 стр. (II). (E. I. Şamurin. Eсеuri despre istoria clasificării de bibliotecă și bibliografice).

Numele lui E. I. Şamurin este binecunoscut bibliotecarilor de la noi și de pretutindeni ca acela al unui specialist în domeniul clasificării, ca și în alte ramuri ale bibliologiei. Acestui autor i se datorează, într-adevăr, nu numai o importantă contribuție la adaptarea clasificării zecimale universale la realitățile sovietice (Şamurin a întocmit edițiile sovietice din 1933 și 1939), nu numai numeroase articole despre clasificare publicate în revistele de specialitate sovietice și străine, dar și *Dicționarul de termeni biblioteconomi* (Moscova, 1958). Prin *Eсеurile despre istoria clasificării de bibliotecă și bibliografice* (Moscova, 1955—1959), E. I. Şamurin adaugă nu numai activității sale, ci literaturii biblioteconomice în general, o lucrare de o valoare deosebită, căreia, deși i s-ar putea găsi precedente (cunoscute și utilizate de autor, cf. nota 1 la *Introducere*, vol. I, p. 322) trebuie să i se recunoască, în caracter cu totul singular; este cea dintâi istorie completă a clasificărilor studiate ca fenomene sociale, în relațiile lor istorice interne, în raport cu condițiile culturale și social-politice ale epocii în care au fost create diferite sisteme de clasificare. Ca atare, lucrarea lui Şamurin depășește, ca utilitate, domeniul bibliologiei, oferind un bogat material de informații și idei celor preocupați de istoria științei sau a culturii în general.

Considerând clasificările drept fenomene istorice concrete și analizându-le prin prisma materialismului istoric, Şamurin reușește să dezvăluie tendințele contradictorii, lupta dintre nou și vechi, dintre materialism și idealism și în acest domeniu de manifestare a culturii. De metoda și concepția științifică a autorului este legată metoda de întocmire a cărții: fiecare sistem de clasificare este analizat împreună cu particularitățile social-politice și culturale ale perioadei istorice căreia îi aparține sistemul.

Este relativ greu de stabilit epoca în care au apărut primele cataloage de bibliotecă, dar — arată Şamurin — cele mai vechi cataloage au folosit metode de clasificare sistematică, după conținutul operelor descrise. Dintre cele mai timpurii lucrări de acest gen face parte catalogul bibliotecii lui Assurbanipal (668—626 î.e.n.) descoperit cu prilejul săpăturilor efectuate pe la mijlocul secolului trecut pe ruinele vechii capitale babiloniene Ninive; arheologii au încercat să reconstituie sistemul de clasificare (pe materii) a operelor păstrate în această mare bibliotecă a antichității. Bibliotecile egiptene, în special a templului; din Apollinopolis (Ediu) ca și sistemele bibliografilor și bibliotecarilor Chinei antice Liu Sian, Liu Sin și Tzin Siu oferă alte exemple despre primele preocupări de a stabili criteriile de ordonare și orientare în produsele vechilor culturi.

Acestor sisteme și acelora folosite în bibliotecile Greciei și Romei antice le rezervă Şamurin primul capitol din volumul I al lucrării sale. Autorul prezintă și analizează însă și sistemele de clasificare filozofică ale antichității (Platon-Xenocrat, Aristotel, Caius Plinius Secundus cel Bătrîn, Porfirius, Varron, Filon din Alexandria), izolind și subliniind între criteriile adoptate de acești gânditori, pe acelea care vor dăinui și în sistemele create în feudalism și chiar în capitalism. Următoarele două capitole (II—III) ale primului volum prezintă clasificările dintre antichitatea tîrzie și evul mediu (pînă în secolul al XIV-lea).

Ca și în capitolul al IV-lea, care cuprinde informații despre sistematizarea cărților în epoca Renașterii, (secolele XV—XVI), evocarea condițiilor politice, economice și culturale dă cititorului posibilitatea de a aprecia funcțiunile sistemelor de clasificare în articulațiile lor variate, care transformă niște scheme rigide într-un material viu, semnificativ. O atenție specială se acordă celei dintâi clasificări bibliografice, aceea folosită de Aldo Manuzzi (1498) pentru lucrarea sa *Catalogul cărților grecești tipărite*, dar mai ales

sistemului cu care începe de fapt istoria clasificării bibliografice a Europei apusene, acelea al lui Konrad Gesner (1514—1595).

Dezvoltarea științelor în Europa secolelor XVI—XVIII a determinat, după cum a arătat Fr. Engels în *Anti-Dühring*, crearea de noi sisteme pentru clasificarea cunoștințelor mereu mai numeroase, în special în domeniul matematicilor și al științelor naturii, ca și pentru sistematizarea lucrărilor științifice ce se aglomerau neconținut în biblioteci. La eforturile în această direcție ale unor filozofi de seamă ca: Francis Bacon, René Descartes, Thomas Hobbes, John Locke și G. W. Leibniz, s-au adăugat acelea ale unor bibliografi sau bibliotecari ca Gabriel Naudé și Johan Hottinger.

Capitolele 6—8 ale lucrării prezintă contribuția franceză la dezvoltarea clasificării, mai întâi aceea progresistă a enciclopediștilor (D. Diderot și d'Alambert) pe care au încercat să o zădărnicească curente reactionare ale Restaurației, apoi sistemul care va cunoaște o răspândire atât de largă, acela al lui Jacques Charles Brunet (1780—1867).

Volumul I al lucrării lui Șamurin se încheie cu istoria sistematizării cărților în Rusia, începând cu secolul al XI-lea și sfârșind cu secolul al XVIII-lea (cap. 9—10). Informațiile date de Șamurin completează în mod fericit ceea ce se știe din *Istoria bibliografiei ruse* a lui N. V. Zdobnov. Operele primului bibliolog rus A. I. Bogdanov (1693—1766) și aceea a savantului N. N. Bantiș-Kemenski (1787—1814) sînt analizate cu atenție, ceea ce permite cititorului să aprecieze la justa lor valoare meritele sistemelor respective.

Volumul al II-lea al cărții lui Șamurin îmbrățișează o perioadă de aproape un secol și jumătate (de la începutul secolului al XIX-lea pînă la sfârșitul celui de al doilea război mondial). Decisivă pentru această perioadă este apariția materialismului dialectic și a materialismului istoric, care au dat criteriile clasificării științifice, stabilind ierarhia științelor potrivit dezvoltării formelor de mișcare a materiei și a trecerii de la cantitate la calitate. (Fr. Engels, *Dialectica naturii*). După cum se știe, cele trei clase mari ale domeniului cunoașterii, stabilite de materialismul științific, stau la baza sistemului de clasificare elaborat în prezent în Uniunea Sovietică.

Sistemelor de clasificare propuse sau aplicate în Franța, Anglia, S.U.A., Belgia, Italia, Germania și Rusia pînă în anii 70 ai secolului XIX, li se consacră primele patru capitole ale volumului al II-lea. Periodizarea lui Șamurin este justificată de faptul că în ultima treime a acestui veac au fost propuse cîteva sisteme, a căror răspândire îndreptăța o prezentare separată. Între aceste sisteme, cele mai de seamă sînt desigur acelea ale lui Charles Cutter, apoi al lui Otto Hartwig (folosit o vreme și de Biblioteca Academiei din București), și în ultima vreme sistemul lui Melvill Dewey pe care perfecționările aduse de Paul Otlet și Henri Lafontaine (1895) îl vor răspîndi sub numele atât de cunoscut de „clasificare zecimală universală”.

Autorul se oprește asupra principalelor sisteme, care au concurat clasificarea lui Dewey tocmai în țările de limbă engleză (sistemul Bibliotecii Congresului S.U.A., apoi clasificarea bibliografică a lui H. Bliss sau aceea „pe obiecte” a lui J. Brown), dar prezintă cu competență și claritate și clasificările din țările Asiei, ca aceea chineză a lui A. K'AI-min Ciju, cea japoneză a lui Mori-Kiosi și, în sfârșit, sistemul Colon al reputatului bibliolog hindus S. R. Ranganatan.

Perfecționările moderne ale clasificării zecimale universale și contribuția Federației Internaționale de Documentare (F.I.D.) la această operă, fac obiectul cap. 9. Prezentînd sistematizarea cărților în Rusia de la sfârșitul secolului al XIX-lea pînă la Marea Revoluție Socialistă din Octombrie, Șamurin arată și modul în care sistemul C.Z.U. a fost introdus în bibliotecile rusești. Activitatea principală în această direcție a fost desfășurată însă după Marea Revoluție Socialistă din Octombrie, cînd sistemul a fost aplicat în toate bibliotecile sovietice. Sistemul a fost supus unei temeinice și permanente revizuirii, avînd ca scop înlăturarea numeroaselor deficiențe decurgînd din caracterul idealist al clasificării cunoștințelor umane în C.Z.U. Modificările aduse de bibliografi și bibliotecari sovietici de seamă ca E. N. Dobrijski, N. V. Rusinov, L. D. Tropovski, A. Lerman și E. D. Șamurin însuși (expuse amănunțit în cap. 11 al vol. II) au urmărit ca realitățile sovietice să fie în mod corespunzător reflectate în sistem, introducîndu-se indici noi, litere (C=comunism, CP-partide comuniste, M=materialism, T=tineret etc.), mutîndu-se unele diviziuni, greșit așezate (ex.: 38 Transporturi la 338 T), eliminîndu-se indici repetați inutil etc.

Lucrarea lui Șamurin se încheie cu un amănunțit istoric al sistemului sovietic de clasificare, al cărui stadiu în anul 1958 este prezentat în cap. 12. În ultimii doi ani

sistemul sovietic de clasificare supus unor largi discuții și unor aplicări experimentale a căpătat o formă modificată față de stadiul în care îl prezintă lucrarea lui Șamurin. În acest sens sint utile de consultat revista *Sovetskaia bibliografiia* nr. 3 (55) din 1959, p. 102—103 și *Căluza bibliotecarului*, 12 (1959), nr. 9, p. 37—39. Principiile după care a fost elaborată ultima formă a sistemului sovietic de clasificare sint: așezarea ca prima clasă a singurei concepții științifice despre legile generale ale naturii, societății și gândirii obiective, de la natură la societate, clasarea științei despre societate și conștiința socială conform învățării marxist-leniniste despre bază și suprastructură și așezarea, în incheierea sistemului de clasificare a literaturii cu conținut complex (lucrările de informare generală).

Cercurile bibliotecarilor și bibliografilor sovietici au primit favorabil cartea lui Șamurin. Recenzia amplă a lui B. I. Eighlman (*Istoria dezvoltării concepțiilor despre clasificare*, în Trudi Lenigr. bibliotecinii institut, t. III 1958, p. 307—324) relevă meritele acestei lucrări și utilitatea ei ca material de studiu în institutele biblioteconomice sovietice.

Bine documentată, metodic înlocmită, bazată pe o analiză științifică a surselor cercetate direct, lucrarea lui E. I. Șamurin constituie un instrument de studiu nu numai pentru bibliotecari și bibliografi, ci prin faptele de cultură pe care le pune în lumină și pentru istoria filozofiei și culturii în general.

V. CÂNDEA

PREGATIRI PENTRU CENTENARUL UNIVERSITAȚII „C. I. PARHON”

Universitatea „C. I. Parhon” din București se pregătește pentru sărbătorirea centenarului ei. La 4/16 iulie 1864 domnitorul Alexandru Ioan Cuza semna decretul nr. 765 pentru înființarea Universității din București. Nu era un început, ci numai continuarea în formă modernă a vechilor școli de învățămînt superior din Muntenia; acestea aveau o tradiție de două secole și renumele lor depășise granițele țării. Fuseseră însă prea ades supuse vitregiei vremurilor și forma lor, izolată, de organizare nu mai corespundea cerințelor secolului al XIX-lea.

Decretul 765 prevedea: „Facultățile din București unite împreună vor purta numele de „Universitatea din București”. Ea cuprindea facultatea de științe, facultatea de litere și filozofie și facultatea de drept. În octombrie 1864 a apărut lista completă a profesorilor Universității bucureștene.

În anul 1964 — se vor sărbători 100 de ani de la înființarea acestei importante instituții de cultură.

În vederea acestui eveniment deosebit pentru istoria învățămîntului nostru, Serviciul de documentare al Bibliotecii Centrale Universitare din București a pregătit o vastă lucrare bibliografică intitulată *Istoricul*

Universității din București. Alcătuirea lucrării a impus două faze distincte: întâi, după o amplă documentare, s-au selectat cele mai importante lucrări referitoare la trecutul Universității, alcătuindu-se liste bibliografice, în al doilea rînd preocuparea a trecut la activitatea cadrelor didactice în timp de 100 de ani. Folosind surse variate s-au alcătuit liste — pe facultăți — cu numele cadrelor didactice, indiferent de gradul ce l-au avut: asistent, conferențiar, profesor. Apoi pentru fiecare s-au căutat date biografice și s-au făcut fișe de lucrări publicate.

Lucrarea a impus bibliografilor răbdare și atenție. Materialul a fost strîns din fișele Bibliotecii Centrale Universitare, din bibliotecile de specialitate, din Biblioteca Academiei R.P.R., din reviste, enciclopedii, anuare etc. Au fost cazuri cînd profesorii au sprijinit Serviciul de documentare punînd la dispoziție liste — complete sau parțiale — cu titlurile lucrărilor lor.

Indiferent de proveniență, titlurile au fost confruntate, verificate, pentru a evita vreo omisiune ca titlu în sine, ca ediție, loc de apariție, dublă publicare etc. Asemnările de nume și de preocupări științifice, au impus muncii de cercetare o atenție deosebită spre a evita confuziile.

Lucrarea *Istoricul Universității din București* cuprinde pînă în prezent 28.000 de titluri; ea este în permanență completată. Bogatul material documentar, — chiar în forma actuală, — este de mare folosință. Este pentru prima oară cînd se alcătuiește pentru Universitatea din București o asemenea lucrare, care întrunește activitatea științifică a profesorilor săi.

IRINA VALASOGLU

UN INCEPUT PROMITĂTOR

Biblioteca clubului minier din Petrila numără peste 12.000 de volume de cărți și broșuri. De remarcă e faptul că din acest fond 1800 de volume în valoare de 12.600 lei au fost cumpărate în cursul acestui an. Acest lucru cit și cele 60 de acțiuni cu cartea organizate în anul acesta, au făcut ca numărul cititorilor la bibliotecă să fie de 1587, care au citit în perioada respectivă 14.600 de volume.

În ceea ce privește acțiunile cu cartea trebuie să subliniem faptul că pe lângă o serie de manifestări de popularizare a unor cărți de literatură beletristică, colectivul acestei biblioteci a organizat și un număr însemnat de recenzii și prezentări de cărți tehnice ca: recenzie la *Cartea minerului* și prezentarea cărților: *Scule miniere* și *Cartea strungarului*.

LA BIBLIOTECA CLUBULUI MINIER DIN LONEA

O activitate susținută în ceea ce privește munca cu cartea desfășoară și biblioteca clubului minier din Lonea. Această bibliotecă numără peste 10.000 de volume din care 877 de volume în valoare de 7000 lei au fost cumpărate în cursul acestui an.

La bibliotecă au fost înscrși în anul acesta un număr de 1273 cititori din care 524 la cele 10 biblioteci mobile din incinta minei și la cele 7 biblioteci de casă de pe lângă biblioteca clubului. Din acestea, cea mai rodnică activitate există la biblioteca de casă condusă de tovarășa Mihai Luceștia, care a înscris anul acesta 122 de cititori și a difuzat un număr însemnat de cărți.

Tot în cursul acestui an la biblioteca clubului minier din Lonea au fost difuzate 16.105 cărți și broșuri, din acestea un număr însemnat fiind cărți tehnice. Printre cititorii cei mai activi ai bibliotecii se numără minerii: Cristea Victor, Andrei Gyromoty și Anghel Ștefănescu strungar la mina I) și alții.

Și la această bibliotecă au fost organizate în cursul acestui an o serie de acțiuni de popularizare a cărții tehnice ca de exemplu constătuirea pe tema: *Cartea tehnică în sprijinul producției*, prezentarea cărții *Mașini miniere și transporturi miniere* și altele.

R. BĂLȘAN

SCHIMBUL DE EXPERIENȚĂ INTRE BIBLIOTECILE COMUNALE DIN RAOIANELE RĂCARI ȘI URZICENI

De curînd a avut loc la biblioteca comunală din comuna Snagov din raionul Răcari, un schimb de experiență între bibliotecile comunale din cele două raioane.

Schimbul de experiență a avut la bază o serie de referate după cum urmează: *Cum sprijină bibliotecile comunale din Poienari-Vulpești, raionul Răcari și Grindu, raionul Urziceni planul de producție al G.A.C., rapoartori bibliotecarii comunali Marinescu Ioan și Vasile Sofia*. Aceste referate în jurul cărora s-au dus discuții ample, au scos în evidență metodele bune pe care le folosesc aceste biblioteci în ceea ce privește sprijinirea cu cartea a gospodăriilor agricole colective. S-a văzut de exemplu că bibliotecarii acestor comune cunosc îndeaproape planul de producție al gospodăriilor agricole colective și că în funcție de aceasta organizează o seamă de acțiuni deosebit de interesante ca: planuri de lectură, informează regulat personal pe brigadierii despre cărțile noi agricole care au intrat în bibliotecă.

Din referate și din discuții a reieșit clar că centrul activității cu cartea s-a mutat în G.A.C. Referatele cu tema *Îndrumarea lecturii cititorilor* susținute de tovarășii Neașu Sanda de la biblioteca comunală Dridu și Drăgan Nicolae de la biblioteca comunală Slobozia, au fost deosebit de interesante pentru că au scos în evidență detaliat preocuparea permanentă a acestor bibliotecari pentru ridicarea la un nivel tot mai înalt a îndrumării calitative a cititorilor. Deosebit de semnificative pe această linie sînt rezultatele frumoase obținute de tovarășa Neașu Sanda de la Dridu, care a reușit să înscrie în numai 5 luni ale anului 1961, 1591 de cititori și să difuzeze 13.500 cărți.

S-au mai ținut referatele cu tema *Pre-gătirea în comun a manifestărilor de masă* expus de tovarășa Ciobănică Elena de la biblioteca comunală Ciocănești și *Planificarea muncii în bibliotecă* de către Arghira Costache de la biblioteca comunală Drăgoiești. Discuțiile purtate au îmbogățit aceste referate cu noi metode interesante de muncă.

Schimbul de experiență a fost pregătit în comun de cele două biblioteci raionale Răcari și Urziceni.

CORNELIA DINCUȚA

DIN EXPERIENȚA NOASTRĂ PRIVIND RĂSPINDIREA CĂRȚII AGROZOOtehNICE

În 1948—1949 biblioteca noastră avea 35 volume și numai citiva cititori. În prezent avem peste 1400 de volume și 70% din locuitorii — apti de lectură — sînt cititori ai bibliotecii. Voi arăta aci metodele de muncă pe care le folosim pentru a intensifica răspindirea cărților agrozootehnice. Organizăm vitrine cu cărți — însoțite de afișe pe care e scris: „Ați citit această carte?” sau „Ați citit cărțile noi apărute?; panouri cu coperte false — însoțite de următoarele inscripții: „Vrem să vă ajutăm pe ogor”, „Cereți-ne de la bibliotecă”; lozinci ca de exemplu: „Să citim cărți cu caracter agrotehnic” sau „De cînd nu ai mai luat cărți agrozootehnice de la bibliotecă?”. O altă formă a agitației vizuale larg folosită la noi în bibliotecă sînt expozițiile de cărți. La arja de treer afixăm cu regularitate ziarul *Știința, Agricultura nouă și Albina* — subliniind cu creionul roșu pasajele care privesc munca agricolă de vară. La locul de muncă afixăm liste de cărți pe specificul producției.

Dar nu numai agitația vizuală vine în sprijinul popularizării cărților agrozootehnice. Noi folosim și forme mai complexe, cum ar fi întîlnirile cu frunțașii în agricultură și cu cititorii frunțași, concursuri gen „Cine știe, cine câștigă”, șezători etc.

MARIA CICA

*bibliotecară la biblioteca satească
Babșa, raionul Lugoj, regiunea Banat.*

INFORMAREA POLITICĂ LA BIBLIOTECA NOASTRĂ

Țăranii muncitori din satul nostru își manifestă adesea dorința de a cunoaște îndeaproape evenimentele politice interne și externe. Răspunzînd acestei cerințe, biblioteca comunală din Cornișani-Lazuri acordă o mare atenție informării politice a țăranilor muncitori.

La îndemina cititorilor stau colecțiile de ziare și reviste: *Știința, Flamura Prahovei, Agricultura nouă, Albina, Uzina și ogorul* și altele, care sînt expuse în sala bibliotecii, unde pot fi consultate oricînd și de oricine.

Biblioteca a organizat lecturi în colectiv ale articolelor mai importante din ziare și

reviste. În acest scop mi-am format un grup de lectori care au sarcina de a citi și explica conținutul articolelor. Eficiența informărilor politice depinde foarte mult de materialele ce se citesc. Alegerea acestor materiale se face după un plan dinainte stabilit, ținînd seama de problemele ce interesează pe țăranii muncitori, de preocupările și nivelul lor de înțelegere. O deosebită activitate deslășoară biblioteca în perioada muncilor agricole, organizînd lectura regulată a articolelor din ziare și reviste. Astfel s-au citit, printre altele, următoarele articole din ziarul „Flamura Prahovei”: *Toate forțele pentru terminarea însămînțării porumbului, Spre noi succese în cultura porumbului dublu hibrid* etc.

În afară de citirea zilnică în colectiv a articolelor din presă, biblioteca noastră organizează săptămînal, marți sau vineri, revista presei, la care participă un număr mare de țăranii muncitori. Prin citirea în colectiv a articolelor din presă, prin sistematizarea acestor lecturi de către lectori, cititorii noștri învață să se orienteze singuri în cerșetarea ziarelor și revistelor, să adîncească unele probleme, pregătînd astfel condițiile lecturii și studiului individual.

MARIETA GHEORGHE

*bibliotecară la biblioteca comunală
Cornișani-Lazuri, regiunea Ploiești.*

ROADELE COLPORTAJULUI DE CĂRȚI

În primul an al concursului bienal „Biblioteca în slujba construcției socialiste”, am reușit să atrag majoritatea populației din comuna noastră ca cititori ai bibliotecii. Metoda care a dat cele mai bune roade a fost colportajul de cărți, de aceea o folosesc în permanentă.

Comuna Ponor se întinde pe o suprafață de 64 km. Singură nu ași fi reușit să vizitez fiecare casă pînă la sfîrșitul concursului. De aceea am organizat brigăzi de tîneret care mergeau în diferite sectoare. În același scop am antrenat și salariații Sfatului popular, care mi-au dat un real ajutor în munca de răspindire a cărții și de atragere de noi cititori, fiecare fiind un bun popularizator al cărții și al bibliotecii.

Cu efortul depus de noi toți, avînd sprijinul și îndrumarea organizației de partid cit și a Comitetului executiv al Sfatului popular comunal, am reușit să ne clasăm printre bibliotecile frunțașe din regiunea Cluj și să primim diploma și insigna concursului. Pentru faza a doua a acestui concurs ne vom strădui să obținem rezultate și mai frumoase.

FEBRONIA COSTACHE

CALENDAR

4 AUGUST — 5 ani de la moartea scriitorului german Bertolt Brecht (1898—1956). Intreaga activitate creatoare a lui Brecht, ca poet, romancier și dramaturg, a fost pusă în slujba omului, a păcii și progresului. Numele său ocupă un loc însemnat în literatura universală, fiind unul dintre marii deschizători de drumuri în domeniul teatrului contemporan. Piese sale, de o extraordinară forță de emoționare, se situează printre cele mai originale realizări ale dramaturgiei universale contemporane. [Brecht, Bertolt. *Domnul Puntila și sluga sa Matti*. Contemporanul, 1959, 3 (12 ian), p. 4; Brecht, Bertolt. *Invicibila inscripție*. Luceafărul, III (1960), 8 (15 apr.), p. 12; Brecht, Bertolt. *Mutter Courage*. Tribuna, IX (1958), 20 (17 mai), p. 11; Brecht, Bertolt. *Țesătorii de covoare din Kuian-Bulak îl cinstesc pe Lenin*. Gazeta literară, VII (1960), 17 (21 apr.), p. 8].

5 AUGUST — 66 DE ANI DE LA MOARTEA LUI FRIEDRICH ENGELS (1820—1895), MARE DASCAL AL PROLETARIATULUI, PRIETEN ȘI TOVARĂS DE LUPTĂ AL LUI MARX, ÎMPREUNĂ CU CARE A CREAT TEORIA COMUNISMULUI ȘI ȘTIINȚIFIC ȘI A LUPTAT PENTRU ELIBERAREA CLASEI MUNCITORE.

6 AUGUST — ZIUA MARINEI REPUBLICII POPULARE ROMINE.

9 AUGUST — 55 de ani de la greva docherilor din Galați (1906). Sub influența revoluției populare din Rusia din anii 1905—1907, grevele muncitorești din România au luat amploare. Ele au avut loc nu numai în principalele centre industriale, ci și în orașe mai mici (Tr. Severin, Cîmpina etc.). Astfel au fost grevele muncitorilor de la șantierul naval din Tr. Severin, grevele docherilor din Galați și Brăila, ale muncitorilor din Cîmpina etc. Muncitorii luptau atât pentru revendicări economice, cât și politice ca: votul universal, libertăți democratice. [Rață, V. și Deac, A. *Tradițiile revoluționare de luptă ale mișcării muncitorești din România pînă la 1917*. Studii și referate. In: *Analele Institutului de istorie*

a partidului de pe lângă C.C. al P.M.R. VII (1961), 1—2 p. 60—61]

— 360 de ani de la uciderea lui MIHAI VITEAZUL, domn al Țării Românești între anii 1593—1601. Sub domnia sa s-a constituit vremelnic un stat centralizat, alcătuit din Muntenia, Moldova și Transilvania. [Bălcescu, Nicolae. *Mihai a redat Unirea celor trei principate romine: Țara Românească, Moldova și Ardealul*. In *Culegerea: Mărturii despre Unire*. Buc., Editura tineretului, 1959, p. 273—274; Bălcescu, Nicolae. *Romîni sub Mihai voievod Viteazul*. Pagini alese. Buc., E.S.P.L.A., 1960, XXIX + 410 p. + 1 f. portr. (Biblioteca pentru toți, 18); Bolintineanu, Dimitrie. *Poezii*, Buc., Editura tineretului, 1959, p. 75 (Biblioteca școlară, 4)].

11 AUGUST — 400 de ani de la nașterea lui PAK IN RO (1561—1642), poet patriot coreean. Opera lui înmănunchează peste 60 de poezii, scrise în timpul războiului de 7 ani dus împotriva cotropitorilor japonezi, la care poetul a participat ca luptător. Temele poeziilor lui sînt variate: lupta poporului coreean împotriva cotropitorilor, lupta pentru pace, pentru binele poporului, descrierea naturii etc. [Pak In Ro. *Drug de fier...* (versuri). In *Culegerea Poezi clasice coreeni*. Buc., Editura tineretului, 1960, p. 180. (Cele mai frumoase poezii)].

12 AUGUST — ZIUA MINERULUI.

13 AUGUST — Între 13—15 august 1906, a avut loc prima conferință pe țară a sindicatelor, care a ales Comisia Generală a Sindicatelor din România. [50 de ani de la crearea Comisiei Generale a Sindicatelor din România. 1906—1956. Buc., Editura C.C.S., 1958, 560 p. (Consiliul Central al Sindicatelor din R.P.R. și Institutul de istorie a partidului de pe lângă C.C. al P.M.R.); *Analele Institutului de istorie a partidului de pe lângă C.C. al P.M.R.* VII (1961) 1—2, p. 60].

— 90 de ani de la nașterea lui KARL LIEBKNECHT (1871—1919), militant de seamă al mișcării muncitorești germane, unul dintre întemeietorii Partidului Comunist din Germania și întemeietor al mișcă-

rii comuniste a tineretului. Împreună cu Roza Luxemburg și cu alți sociali-democrați germani de stînga, a înființat grupul revoluționar *Spartacus*. Consecvent antimilitarist, K. Liebknecht a desfășurat o activitate revoluționară împotriva războiului. Fiind unul din conducătorii insurecției muncitorilor berlinezi din ianuarie 1919, a fost arestat și asasinat la 15 ianuarie împreună cu Rosa Luxemburg. [Liebknecht, Karl. *Cuvințări, scrisori și articole alese*. Buc., Editura politică, 1959, 448 p.].

15 AUGUST — 30 de ani de la apariția primului număr ilegal al ziarului „*Scinteia*” — organ al Partidului Comunist din România (1931). Istoria presei rominești nu a cunoscut o altă tribună mai înflăcărată și mai intransigentă în nobila misiune de apărare a poporului și de mobilizare a lui pentru fericire și libertate. În zburciunata ei existență din ilegalitate, *Scinteia* a cunoscut tipografii mici, pe străzi lăturalnice, ferite de ochii Siguranței exasperate de minie și neputință. În pofida unei crunte terori, *Scinteia* n-a încetat să apară, înfruntînd primejdii din cele mai mari. Ea s-a bucurat de cea mai largă simpatie și recunoștință a maselor de cititori, în milioane căroră ajungea. [*Documente din istoria Partidului Comunist din România*, vol. 3, 1929—1933. Buc., E.S.P.L.P., 1956, p. 231—237].

— 16 ANI DE LA ELIBERAREA COREII DE SUB JUGUL COTROPITOȘILOR JAPONEZI (1945) DE CATRE ARMATA SOVIETICĂ ȘI FORTELE POPULARE COREENE.

16 AUGUST — 5 ANI DE LA MOARTEA LUI THEODOR PALLADY (1871—1956), reprezentant de seamă al picturii rominești dintre cele două războaie mondiale. [Blazian, H. *Pallady*. (Album). Buc., E.S.P.L.A., 1958, 48 p. cu ilustr. și portr. + 14 f. pl. (Maestrii artei rominești)].

17 AUGUST — 16 ANI DE LA PROCLAMAREA REPUBLICII INDONEZIA (1945).

19 AUGUST — 80 de ani de la nașterea lui GEORGE ENESCU (1881—1955), cel mai de seamă reprezentant al muzicii rominești. În compozițiile simfonice și indeosebi în rapsodiile sale, Enescu s-a inspirat din muzica populară, ridicînd-o la rangul de înaltă și universală artă muzicală. Același mare talent l-a dovedit Enescu și în activitatea lui de dirijor și de violonist. [*Acad. George Enescu*. (1881—1955). Ana-

lele Academiei R.P.R. (1955), anexa II, p. 41—43; *George Enescu, mindria muzicii rominești*, Buc., E.S.I.P., 1958, 16 p. (Ministerul Învățămîntului și Culturii, Direcția generală a așezămîntelor culturale nr. 34); Nicolescu, Vasile. *Enescu*. Suită lirică, Buc., E.S.P.L.A., 1958, 60 p.; Tudor, Andrei. *George Enescu*. Viața în imagini de... Buc., Editura muzicală, 1959, 33 p. + 35 f. pl. portr. și facs.; Tudor, Andrei. *Enescu*, Buc., Editura muzicală, 1959, 124 p. cu ilustr., portr. și facs.; *Intiul Concurs Internațional George Enescu*. Concurenții și repertoriul lor. Buc., Intreprinderea poligrafică nr. 2, 1958, 128 p. cu portr.; *Muzeul George Enescu, București*, (Album). Buc., Intreprinderea poligrafică nr. 4, 1960, 18 p. cu ilustr., portr. și facs.].

— 70 de ani de la moartea marelui pictor realist THEODOR AMAN. (1831—1891). [Vezi: *Călăuza bibliotecarului XIV* (1961), 2 (febr.), p. 44].

— 25 de ani de la moartea lui FEDERICO GARCIA LORCA (1899—1936), unul dintre cei mai mari poeți ai Spaniei. În cei 37 de ani de viață, a dat poeziei și teatrului spaniol capodopere care l-au situat în primele rînduri ale literaturii universale. Opera sa e străbătută de un puternic suflu folcloric, iar eroii săi sînt oameni simpli, din popor, care se dăruiesc cu pasiune luptei pentru biruința idealurilor lor generoase. Apărător al libertății, marele poet spaniol a făcut parte dintre organizatorii Uniunii Intelectualilor Antifasciști și a fost membru al Asociației Prietenilor U.R.S.S. A fost ucis de o patrulă franchistă în timpul războiului civil din Spania. [Gheorghiu, Mihnea. *Orientări în literatura străină*. I. Buc., E.S.P.L.A., 1958, p. 291—317; *Secolul XX*. Caiet de literatură universală nr. 3, Buc., E.S.P.L.A., 1958, p. 5—9].

23 AUGUST — A 17-a ANIVERSARE A ELIBERĂRII PATRIEI NOASTRE DE SUB JUGUL FASCIST (1944), CEA MAI MARE SĂRBĂTOARE NAȚIONALĂ A POPORULUI ROMIN.

27 AUGUST — 90 de ani de la nașterea lui THEODORE DREISER (1871—1945), mare scriitor progresist american, activist pe tărîm social. Prin realismul lor, scrierile lui Dreiser au dezvăluit lumii zguduitorile aspecte pe care le ia înrobirea oamenilor simpli, într-o societate dominată de atotputernicia monopolurilor. [Gheorghiu, Mihnea. *Orientări în literatura străină*, Buc., E.S.P.L.A., 1958, p. 318—337].

VĂ RECOMANDĂM

GHEORGHIU-DEJ, GH. 40 de ani de luptă sub steagul atotbiruitor al marxism-leninismului. Raport prezentat la Adunarea festivă organizată cu prilejul aniversării a 40 de ani de la crearea Partidului Comunist din România. — 8 mai 1961 — Buc., Editura politică, 1961, 48 p.

GHEORGHIU-DEJ, GH. Articole și cuvântări. August 1959 — mai 1961. Buc., Editura politică, 1961, 468 p.

BUBENOV, M. *Stepa vulturilor*. Buc., Editura pentru literatură universală, 1961, 492 p.

izbuiți sint oamenii, figuri de siberieni care se întipăresc pentru multă vreme în memoria cititorului.

Eroul principal al romanului — Leonid Bagreanov — un tânăr inginer sovietic, exprimă foarte clar și concis această idee. Vorbind despre munca lor, consideră valorificarea acestor pământuri, „o revoluție în geografie”.

Cartea nu estompează conflictele vieții. Autorul arată că bătălia nu se dă numai între om și natură ci în același timp și între oameni: între cei cinștiți și curați pe de o parte și cei necinștiți și rău voitori pe de altă parte.

Leonid Bagreanov sintetizează trăsăturile minunate ale oamenilor sovietici, patriotismul profund și gradul înalt de conștiință, entuziasm, abnegație, bărbăție. Alături de el Svetlana Kasianova, Kostea Zarnițin, Tonina Solnișko, Kornei Cernih, Galina Hmelko formează un colectiv unit, care trăiește cu privirile ațintite spre ziua de miine, unde strălucesc luminile comunismului.

Mihai Bubenov este cunoscut cititorilor români din romanul *Mesteacănul alb* în care a descris eroismul poporului sovietic în Marele Război pentru Apărarea Patriei.

În 1954 când a început marea campanie a tineretului sovietic pentru desțelenirea întinselor pământuri virgine, Bubenov a plecat cu primul eșalon de tineri entuziaști în Altaiul natal. Noul său roman *Stepa vulturilor* este descrierea caldă și pasionantă a cuceririi pământurilor sterpe ale Altaiului, trezirea lui la viață, valorificarea imenselor bogății ale Siberiei. *Stepa siberiană* este minunat descrisă în paginile cărții, dar și mai

Noul roman al scriitorului sovietic Mihai Bubenov este închinat romantismului muncii pline de abnegație pentru poporul său, este un inflăcărat îndemn la muncă creatoare, devotament și cinste pentru cauza comunismului.

STIL, ANDRÉ. *Prăbușirea*. Buc., Editura pentru literatură universală, 1961, 252 p.

Noul roman al scriitorului progresist francez André Stil *Prăbușirea* abordează o temă foarte actuală: războiul nedrept din Algeria și ecourile sale în Franța. Cartea este scrisă original, sub forma unor mărturisiri la persoana întâia a celor 3 personaje principale:

Bernard, Albert și mama lor.

Bernard și Albert sînt fiii mînerului comunist Fernand Davaine, mort cu cîțiva ani în urmă într-un accident de muncă, în subteran. Cei 2 frați merg pe drumuri diferite. Bernard, dornic să scape de munca grea din mină, se înscrie voluntar în armată și ajunge astfel pe frontul din Algeria după cîteva luni de instrucție în Germania occidentală. Pe front, el se transformă sub influența abrutizantă a războiului și demagogiei patriotarde și ajunge un monstru. Ucide fără milă un prizonier algerian capturat, asistă și ia parte la torturarea patrioților.

În acest timp, Albert continuă munca atît de periculoasă a tatălui său, în mină. Viața celor doi frați este urmărită în roman în mod paralel. Astfel în timp ce Bernard devine un condamnat moral, ocolit și înfierat de camarazi pentru ororile săvîrșite, Albert rămîne un muncitor comunist, gata să-și sacrifice viața pentru tovarășii săi și pentru cauza comună. Însă pe Bernard îl cuprind îndoiele, reușcările. Venit în Franța, într-o permisie, este profund zguduit de răceala și ura pe care o citește în ochii prietenilor și cunoștințelor, de discuțiile aspre avute cu fratele său. Întors pe front, dorește din suflet să-și răscumpere greșelile, dar moare peste cîteva zile salvînd cu riscul vieții sale un camion întreg cu răniți, pe care reușește să-l transporte la spital.

Romanul lui André Stil este o puternică imagine a dramei tineretului francez trimis

să lupte împotriva unui popor dornic de libertate.

Autoritățile franceze au interzis cartea re-trăgînd-o din circulație. Și în alte rînduri scriitorul André Stil a suferit persecuțiile și măsurile represive ale poliției. Dar scrisul său continuă să lovească cu precizie în toate racilele orînduirii burgheze. Pentru activitatea sa de scriitor și ziarist luptător pentru pace André Stil este prețuit de poporul francez și de forțele progresiste și luptătoare de pace din întreaga lume.

DOROBANȚU M. N., OLARU D. P. și POPA N. A. *Racheta, vehiculul viitorului*. Buc., Editura științifică, 1961, 452 p.

Lucrarea de față își propune să răspundă unora dintre multiplele probleme ridicate de tehnica rachetelor. Cititorul este introdus treptat în problemele generale ale tehnicii rachetelor. Prima parte a cărții *Motorul racheta* analizează aspectele fi-

zice ale nașterii forței de reacție și indică unele criterii de clasificare a motoarelor cu reacție și a motoarelor racheta. Sînt studiate apoi rachetele cu combustibil solid și lichid, acordîndu-se importanță combustibililor și proceselor de ardere din interiorul motorului racheta.

În partea a II-a *Mișcarea rachetei în vid și în aer* sînt prezentate unele noțiuni de meteorologie și aerodinamică și unele aspecte legate de traiectoria rachetei în vid și în aer în imediata apropiere a Pămîntului și la mari distanțe, definindu-se cele 3 viteze cosmice și traiectoriile posibile. De asemenea se vorbește și despre organizarea optimă a rachetelor multietajate construite cu succes de oamenii de știință sovietici.

Ultima parte a cărții *Stadiul actual de dezvoltare a rachetelor și perspectivele de viitor* dă un răspuns cititorului la întrebarea pe care acesta și-o pune la primul contact cu cartea, arătîndu-i-se pe baza întregului material faptic, de ce racheta poate fi considerată un vehicul al viitorului.

După o amplă expunere a contribuției științei sovietice la tehnica rachetelor și sateliților, lucrarea prezintă perspectivele viitorului apropiat cînd omul va păși pe alte planete și va pătrunde tainele universului.